

Pavojus pertvarkai

Gorbačiovas ant plono ledo

Vytautas Meškauskas

Anglikasių streikai Sovietijoje parodė ant kokio plono ledo vaikščioja Gorbačiovas su savo perestroika. Kartu įvykiai parodė ir viešumo reikšmę. Kinijoje kaip atsimename valdžia buvo priversta griebtis žiaurių priemonių, kad pasipriešintų daugiau ar mažiau abstraktiems studentų reikalavimams. Gorbačiovas pasitiko streikininkų reikalavimus juos pagirdamas, aiškindamas posėdžiuose ir per televiziją, kad jie esamoje situacijoje yra teisūs ir dėl jų blogos padėties yra kalta... kompartija su savo vadais ir biurokratais. Žinoma, sunku suprasti kaip buvo prieita prie to, kad super-valstybėje kaip Sovietija anglikasiai negauna muilo nusiprausti. Faktinai anglikasiai ne tiek reikalaujo atlyginimo pakėlimo, bet pirmo reikalingumo prekių, kurias galėtų nusipirkti už savo palyginti su kitais žymiai didesnę atlyginimą. Liepos 18 d. Kremliuje sušauktam partijos viršūnių susirinkime Gorba-

čiovas aiškino:

”(Partijos) kadrai reikalingi atnaujinimo, šviežių jėgų įliejimo. Jie turi būti atnaujinti visur — darbo kolektyve, apylinkėje, rajone, mieste, teritorijoje, respublikose, Centro Komite ir Politbiure. Tai liečia mus visus ir visur, kiekviename lygyje, kadru klausimas turi būti laiku išspręstas”.

Tame susirinkime buvo leista išsitariti ir Jelcynui, kuris ragino garantuoti pažadus duotus anglikasiams, nes jie jau nebepasitiki partija ir vyriausybe. Kartu jis tačiau paragino ir darbininkus, atkreipus dėmesį į savo sunkią padėtį, grįžti į darbą kol streikai neišsiplėtė į kitas pramonės šakas.

Truko tris dienas iki PRAVDA, Gorbačioviui įsakius, paskelbė to posėdžio dalyvių kalbas. Ministras pirmininkas N. I. Ryžkov, kuris laikytinas daugiausiai atsakingas už susidariusią padėtį, aiškino, kad nors naujos Aukščiausios Tarybos narių 85% priklauso partijai, tačiau jie nenori ginti partijos, kai jos autoritetas puolamas. Ryžkovas, paprastai šaltas kalbėtojas, pakeltu balsu kaltino atsakingus pareigūnus už palikimą visuomenės be ideologijos. Laikomas konservatyviu Gorbačiovo oponentu Jegor K. Ligučev aiškino, kad partijos prestižas krito, nes išlaisvinta spauda nuėjo per toli, kritikuodama istoriją ir viską, kas tik

Prezidentas George Bush, savo štabo apsuptas, liepos 21 d. kalba Baltųjų Rūmų sodelyje Pavergtųjų Tautų savaitės proga.

Lietuvos Darbininkų Sąjunga už Lietuvos nepriklausomybę

Lietuvos Darbininkų Sąjungos steigiamajame suvažiavime, įvykusiame liepos 1 d. Vilniuje, buvo išrinkti atstovaujami organai, nustatyta ryšių ir valdymo struktūra, priimta programa ir įstatai. Bend-

ruose nuostatuose LDS pasisako, kad pagrindinis jos ”politinis tikslas — Lietuvos nepriklausomybė”.

1988 metų lapkričio mėnesį Kauno darbininkai susibūrė į savo miesto darbininkų sąjungą, kreipėsi į kitų Lietuvos miestų darbininkus ragindami vienytis. Suprasdami, kad tik būdami vieningi, galės ginti savo politines bei ekonomines teises, pradėjo jungti į darbininkų sąjungas ir kitų Lietuvos miestų darbininkai.

1989 metų kovo mėnesį, Klaipėdoje susirinko 17 miestų darbininkų sąjungų atstovai, buvo nuspręsta įkurti Lietuvos Darbininkų Sąjungą. Išrinktas steigia-

mojo suvažiavimo organizacinis komitetas.

Į Profsąjungų rūmus Vilniuje liepos 1 d. susirinko 440 delegatų iš 19 Lietuvos miestų ir darbininkų sąjungų, keli šimtai (366) svečių iš įvairių Lietuvos miestų.

LDS pirmininku išrinktas Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo tarybos narys, TSRS liaudies deputatas Kazimieras Uoka iš Kauno. Priimtos rezoliucijos, deklaracijos ir memorandumas. Juose atsisakoma komunistų partijos, kaip darbininkų klasės avangardo vaidmens, smerkiami Molotovo-Ribbentropo paktas bei jo slaptieji protokolai, reikalaujama 40 valandų darbo savaitės, 24 darbo dienų atostogų trukmės užtikrinimo, skurdo ribos nustatymo, atlyginimo ir pensijų dydžio reguliavimo atsižvelgiant į infliacijos lygį ir t.t.

Šiuo metu LDS kelia savo atstovaus į įmonių darbo kolektyvų tarybas, tuo siekdama dalyvauti visų lygių valdymo organuose, kovoja prieš neteisėtus administracijos veiksmus, teisiškai gina neteisėtai atleistus iš darbo. Aktyviai ruošiamasi būsimiems rinkimams, siekiant turėti savus deputatus. Taip pat ieškoma ryšių su darbininkiškomis organizacijomis užsienyje.

Tuos ryšius JAV-bėse jau užmezgė užsienyje besilan-

brangu sovietų liaudžiai. Partijos ideologijos šefas Medvedev aiškino, kad atsakymas į iškilusius klausimus slypi spaudos kontrolyje. Ji esanti galingiausias ginklas, kuris vadovauja ir kontroliuoja viešąją nuomonę, ir ”mes turime pripažinti, kad partijos spaudos kontrolė sumažėjo”.

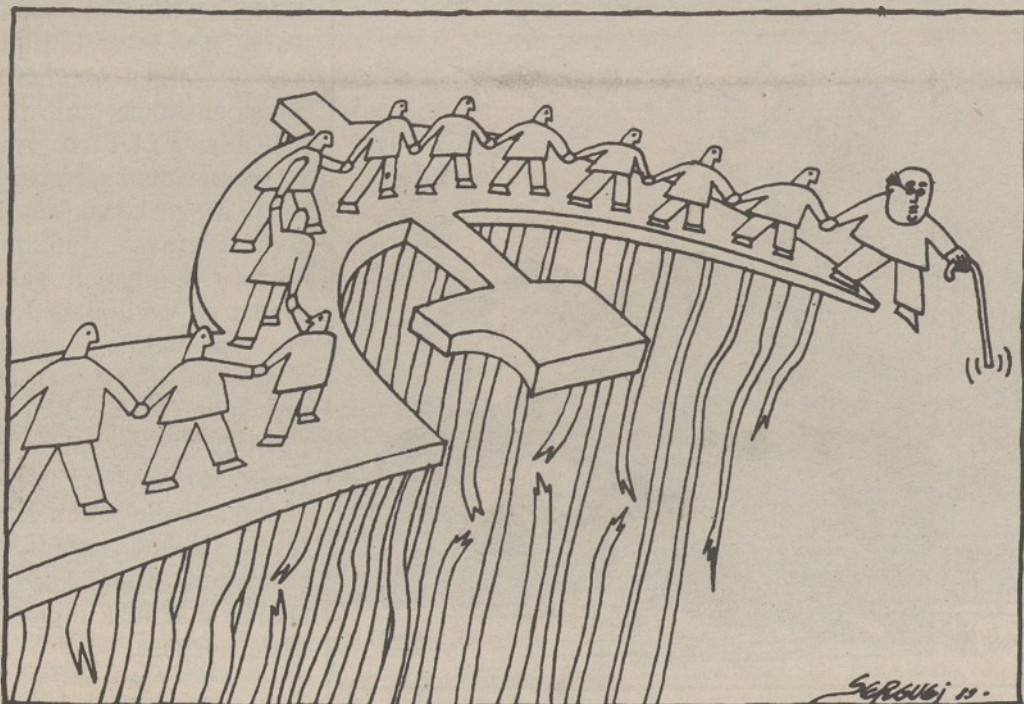
(Nukelta į 2 psl.)

Į savo ūki...

Pereitą savaitę pasauli apibėgo žinia, kad Pabaltijys atgavo ūkinę nepriklausomybę. Ta proga buvo minimos ir žemėlapiuose rodomos visos trys Pabaltijo valstybės, kartais minima tik Estija, o dažniausiai Estija ir Lietuva, lyg užmirštant Latviją. Iš tikro tik Estija ir Lietuva priėmė įstatymus siekančius visiškos ūkinės nepriklausomybės.

Sovietijos Aukščiausioji taryba juos apsvarstė savo komisijoje. Buvo nemažai ginčų ir vėliau plenumo. Iš principo abiejų respublikų pageidavimams buvo priartta. Aukščiausioji taryba nepriėmė tuo reikalu jokio įstatymo, pavesdama respublikoms iki spalio mėnesio pačioms susitarti su Maskvos centrinėmis įstaigomis dėl gamtos turto, pašto, geležinkelių, finansų, centrinių įstaigų tvarkomų įmonių ir t.t.

Tos Maskvos žinybos iki šiol nekreipė jokio dėmesio į respublikų poreikius.

Aklas akus veda...

(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIJOS Apšvalga

Gorbačiovas išsilaiko. - Partiečiai kapituliuoja. - Centras netenka dalį valdžios. - Sovietai pripažįsta slaptus protokolus.

Aukšti Sovietijos pareigūnai gavę progos pareikšti savo nuomonės neformaliu liepos 18 d. susirinkime savo pyktį dėl nepasisekimų, kaip matėm pirmame puslapyje, nukreipė prieš spaudą ir bendrą nedrausmingumą. Pats Gorbačiovas tačiau teigė, kad dėl to kalta partijos organizacija, at-

seit — jie patys. Tuos jų pasisakymus, kuriuos jie laikė privačiais, po trijų dienų paskelbus PRAVDOJE, formaliam CK posėdyje liepos 25 d. jie užtraukė visai kitą giesmę. Kaip pats Gorbačiovas, jie užtraukė himną... streikininkams. Kai kurie deputatai atvirai pasakė, kad darbininkai yra nepatenkinti dabartinėmis darbo unijom, kurios klauso įmonės bei partijos bosų ir visai nepaiso darbininkų interesų.

Žmonės išėjo į gatves ne dėl to, kad trūksta muilo, bet kad nėra teisybės. Jie jau niekam nepasitiki — aiškino deputatas Boiko. Pats Gorbačiovas, kuris dar pavasarį siūlė lokalius rinkimus nukelti nuo šio rudens į kitų metų pavasarį, dabar sutiko, kad juos reikia prarasti galimai greičiau. Tai būtų rinkimai į respublikų Aukščiausias Tarybas, miestų ir kitokias tarybas. Deputatas Vladimiras Lušnikov iš Rusijos tolimos šiaurės — perskaitė angliakasių iš Pečioros reikalavimą, kad iš dabartinės Sovietų konstitucijos būtų išbrauktas 6 straipsnis, kuris kompartiją skelbia Sovietijos 'vadovaujančia ir vedančia jėga'. Be to per naujus rinkimus turėtų būti perrinkti tie Aukščiausios Tarybos nariai, kurie pateko ne per tiesioginius rinkimus, bet buvo komunistų organizacijų paskirti.

Gorbačiovas į tai nieko neatsakė, bet pabrėžė reikalą ūkiniam klausimams duoti pirmumą. Jų tarpe naujiems įstatymams apie nuosavybę ir žemės naudojimą, darbininkų unijas ir pan. Kad patenkintų 20 milijonų sovietų piliečių, kurie gyvena žemiau skurdo ribos, Gorbačiovas pažadėjo jiems pakelti pensijas ne

sausio 1 d., bet jau nuo spalio pirmos dienos. Pinigai tiems pažadams bus paimti iš partijos ir unijų sukaupytų sumų.

V. G. Kučerenco, planavimo ir biudžeto komisijos pirmininkas, pranešė, kad valdžios pažadėti priedai angliakasiams apsieis apie 5 milijonus rublių. Tai gana daug turint galvoje, kad tas prekes reikės pirkti užsienyje, mokant svetimą valiutą. Daug galima būtų užsienio valiutos sutaupyti sumažinant išlaidas kariuomenei, o ypač laivynui. Galimas daiktas, kad tai turėdama galvoje, paskutinėmis dienomis Washingtono viešėjęs sovietų vyr. štabo viršininkas, o dabar Gorbačiovo patarėjas maršalas S. F. Akhromejev pasiūlė tartis ne tik dėl konvencionalinės kariuomenės sumažinimo, ko daugiausiai nori europiečiai, bet ir karo laivyno, išvedant iš rikiuotės šimtus sovietų povandeninių laivų ir dešimtis JAV lėktuvnešių.

★

N. Y. TIMES korespondentas Bill Keller mano, jog Gorbačiovo įsigytas darbininkų palankumas sudarys nemažą kliūtį ekonominei pertvarkai, nes jam bus sunkiau uždaryti nepelningas pramonės įmonės, atleisti nereikalingus darbininkus ir panaikinti kainų kontrolę. Be to, sovietų darbininkai su pavydu žiūri į laisvos prekybos iniciatorių, kooperatininkus, pasidariusius nemažą pelną. Jie reikalauja apriboti 'privatų' uždarbį, ką padarius ne liktų akstino ūkinė reformom.

★

Estijoje buvo surengtos rusų demonstracijos prieš estų kalbos įvedimą į kasdieninį gyvenimą. Demons-

Be žodžių...

■ Iš kitos pusės

Skridimo į mėnulį 20 metų sukakties proga N. Y. TIMES kolumnistas, buvęs prez. Nixono kalbų rašytojas, William Safire, prisiminė, kaip jis tai progai paruošė dvi prezidento kalbos versijas. Vieną pasisekimo atveju, kitą — nelaimės. Kad prezidentai ir kiti politikai dabar savo kalbų nerašo, niekam nepaslapstis. Mūsų mažesniame pasaulyje, tokių dalykų, bent iki šiol, retai pasitaikė. Todėl mane gerokai nustebino inž. Antano Rudžio str. DRAUGO birželio 26, 27 ir 28 d. Nr. Nr. Jis ten rašo apie NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS KONSTITUCINIŲ TEISIŲ RAIDĄ. Antanas Rudis yra žinomas mūsų visuomenės veikėjas. Jei str. parašytas kokio bendrapavardžio, redakcija turėtų tai pažymėti. Be tos pastabos skaitytojai turi teisę straipsnį priskirti tam žinomam Rudžiui, nors sunku sutikti, kad jis imtusi žinovo tonu rašyti apie Lietuvos Statutą ir visas mūsų nepriklausomos respublikos konstitucijas. Čia pagelbsti aukščiau nurodyto amerikiečių papročio prisiminimas. Bet jei taip, tenka nusivilti pasirinkto pagelbininko sugebėjimu.

Man atrodo, kad iš skaitytojo reikalaujama per daug kantrybės skaityti daugiau ar mažiau žinomus dalykus pvz. apie žydus Lietuvoje ir Amerikoje iki prieini prie kiek originalesnės minties. Tik po 12 ilgiausių skilčių autorius, kas jis būtų, pabrėžia JAV-bių Lietuvos okupacijos nepripažinimo vertę, kuria dabar daugelis abejoja. Idomu, kad 1988 m. sausio pirmą Valstybės Departamento paskelbta dokumentacija tą dieną dar galiojo keturiolika JAV su Lietuva pasirašytų sutarčių ar jų papildymų. Jų tarpe yra 1951 m. liepos 11 dienos Lietuvos pasiuntinio Washingtono raštas apie prailginimą Lietuvai anksčiau suteikto didžiausio palankumo statuso prekybos santykiuose. Dėl viso to

"tautinio atgimimo sąjūdžiai, pažadinti besikeičiančio vergovės ir tylos pasaulio, turėtų atidžiai įsigilinti į okupacijos nepripažinimo politiką, kurios nuosekliai laikosi Amerika ir savo nusistatymu lengvina Pabaltijo šalims kelią į tikrą ir pilną nepriklausomybę. Okupacijos nepripažinimo politika turėtų sąlyguoti minėtų sąjūdžių išmintingus veiksmus, nes ji yra vienas iš kertinių nepriklausomybės veiksmų"

Esmė glūdinti tame, kad Maskva atgaivintų Pabaltijos sutrikdytą konstitucijų galias, o ne tobulintų ar kurtų naujas okupacines. Kitaip sakant reiktų paskelbti veikiančią Lietuvos 1938 m. konstituciją, kurios pagrindinius nuostatus išdėstė autorius antrame savo str. tęsinyje.

Kadangi tam būtų reikalingas Maskvos pritarimas, autorius ją nuramina savo paskutiniu sakiniu:

"Toks sprendimas išlaisvintų Sovietų Sąjungą iš istorinės gėdos ir žymiai sumažintų pasaulio priešišumą Maskvai".

Atrodo, kad viskas tvarkoje. Ribbentropo-Molotovo susitarimai neteisėti. Lietuva dar turi prekybai su JAV didžiausio palankumo statusą, ko neturi Sovietija, GIMTASIS KRAŠTAS net išvedžioja, kad galią dar turi ir Lietuvos 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartis su Tarybų Rusija. Tik gaila, kad neramumų jo imperijoje trukdomas viso to dar nežino pats Gorbačiovas. (ym)

tracijos nesulaukė didesnio pasisekimo.

★

Popiežius paskyrė 43 m. kunigą T. Kondrasievičių BALTARUSIJOS vyskupu. Tai pirmas toks atsitikimas per 60 metų. Kremlius tam davęs sutikimą, kaip ir paskutiniams Lietuvos vyskupų paskyrimams. Nepaisant to, kad Vatikanas nepripažįsta Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą ir palaiko ryšius su egzilinėmis Lietuvos diplomatais — pastebi N. Y. TIMES. Baltarusijoje yra apie 100 katalikų bažnyčių ir tik 60 kunigų. Pats vysk. Kondrasievičius kurį laiką dirbo Vilniuje. Jis turės apaštališko administratoriaus titulą, kas lygu charge d'affaires diplomatiniam korpuse.

★

Kaip praneša Reuteris,

Valentin Fadin, visą sąjunginės kompartijos CK tarptautinio departamento direktorius, pareiškė vokiečių istorikams televizijos programoje, paruoštoj Maskvoje, kad nėra abejonės, jog prie Stalino-Hitlerio pakto buvo slaptas protokolai. Falinas nepatvirtino, kad vokiečių turima kopija yra teisinga, bet tik pastebėjo, jog istorija kalba už jo teisingumą: "Kiek liečia jo tekstą, tai yra nuorašas nuorašo, bet tas tekstas sutinka su tuo, kas iš tikro buvo".

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES 3-11 and 11-7 shift. Also day light shift every other weekend. Geriatric experienced preferred but not necessary. Good starting salary. LADIES G.A.R. HOME 2622 Woodstock Ave. PITTSBURGH, PA. 15221 412-271-1316 (28-34)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Už Lietuvos laisvę su Vilniumi

I Baltuosius Rūmus liepos 21 dienai buvo sukvies-
ti pavergtų tautų atstovai,
dalyvauti pavergtų tautų
pagarbime prezidentūros
sodelyje. Susirinko apie 250
žmonių, jų tarpe ir keliolika
lietuvų.

Atvyko ir Lietuvos Per-
sitvarkymo Sąjūdžio seimo
tarybos pirm. prof. V.
Landsbergis su žmona Gra-
žina, tuo metu viešėjė Ame-
rikoje.

Atvykusiems buvo išda-
linta dailiai išspausdintos
Pavergtų Tautų savaitės
(liepos 16-23 d.) prezidento
pasirašytos proklamacijos
tekstas, kur pasmerkiama
sovietų okupacija, brolžu-
diški karai, spauda oku-
puotuose kraštuose, pa-
smerkiamas Ribbentropo-
Molotovo gėdingas paktas,
pabrėžiama neteisėta Lietu-
vos, Latvijos ir Estijos
okupacija ir dar kartą pa-
žymima, kad JAV jų įjun-
gimo nepripažįsta. Pažymi-
ma, kad pavergtųjų tautų
laisvės dvasio nėra palauž-
ta, jos siekia kalbos, susi-
rinkimų, religijos laisvės.
Skelbiama, kad JAV reika-
lauja laikytis Helsinkio su-
sitarime priimtų laisvių ir
kad turi būti grąžinta pa-
vergtoms tautoms laisvė ir
nepriklausomybė.

Prezidentas pasveikins
susirinkusius, tvirtai išreiš-
kė laisvės viltis bei numato-
mą demokratijos pergalę.
Jis pabrėžė, kad diktatūrų,
tironijos laikai yra praėję
ir nupūsti, kaip lapai nuo
nebegyvo medžio. Priminė,
kad jis neseniai grįžo iš
Lenkijos ir Vengrijos, ku-
riose vyksta istoriniai pasi-
keitimai, kur ima pūsi lais-
vės vėjelis, nublokšdamas
senas idėjas. Per keturis de-
šimtmečius Lenkija ir Ven-
grija kentėjo vienos parti-
jos sistemą, primestą sve-
timą ideologiją, bet ryžtin-
gos tautos ėmė veržtis siek-
damos politinės laisvės, žo-
džio laisvės, religijos lais-
vės, reikšdamos pasitikėji-
mą demokratija.

Šių patriotų heroizmas
mums atskleidžia, kad lais-

vė pasaulyje negali būti pa-
dalinta, turi viešpatauti vi-
sur. Tie žmonės veda mus
į demokratinę laisvę. Šian-
dien laisvės šviesa ima nu-
švisti Rytų ir Centro Eu-
ropą. Pačioj Sovietų Sąjun-
goj rodoma daugiau atviri-
mo pasikeitimams. Tai pa-
lenkė, kad spygliuotoji už-
tvara tarp Austrijos ir
Vengrijos buvo nugriauna-
ma. Prezidentas parodė tos
spyglių tvaros gabalėlį,
gauta kaip suvenyrą.

Toliau prezidentas pa-
žymėjo, kad atsinaujinimo
šviesos ima švytėti Latvi-
joje, Lietuvoje ir Estijoje.
Jo s atgauna savo tautinę
istoriją. Tos tautos dabar
nusikreipusios į ekonomi-
nius ir politinius pasikeiti-
mus demokratijos kryptimi,
atidarant rinkas ir sienas.
Jos siekia atgauti tautinį
paveldėjimą. Amerika jas
remia. Artėja laikas, kai
Praha ir Kabulas, Talinas,
Ryga ir Vilnius jaudins pa-
saulį, kai pildysis svajonės
ir viltys, tų žmonių, kurie
tiki į atvirą ir taikų pasa-
ulį, kurie tiek iškentėjo ir
kurie išgyvens viską iki pa-
sieks savo širdžių triumfą.

Grupė lietuvių Pavergtųjų Tautų Savaitės priėmimo liepos 21 d. Baltųjų Rūmų sodelyje.
Iš kairės: A. Paukštienė, dr. J. Genys, veteranų sekr. E. Derwinski, D. Bobelienė, J. Bobelis,
Gražina ir prof. Vytautas Landsbergiai, dr. A. Razma, D. Remys, prel. J. Prunskis, dr. I. Lau-
kaitis.

Slaptųjų protokolų istorija Nuernbergo

teisme Paruošė B. Klovas (4)

(1940 m. lapkričio mėn.
12 iki 14 d. Molotovo vizitas
į Berlyną).

Von Ribbentrop: Ponas
Molotovas pirmiausia su
Fuehreriu diskutavo rusų-
vokiečių santykius bendrai
ir vėliau minėjo Suomiją ir
Balkanus. Jis sakė, kad Ru-
sija turi gyvybinius intere-
sus Suomijoje. Jis sakė, kad
kada demilitarizacijos įtakų
zonos buvo sprendžiamos,
buvo sutarta, kad Suomija
būtų rusų interesų sferoj.
Fuehreris atsakė, kad Vo-
kietija taip pat turi plačius
interesus į Suomiją, ypatin-
gai, kas liečia nikelį, ir da-
giau, turėtų nebūti užmirš-
ta, kad visa vokiečių tauta
simpatizuoja suomių. Jis
prašytų todėl poną Moloto-
vą daryti kompromisą tuo
klausimu. Tas dalykas buvo
iškilęs keletą kartų.

(X t., psl. 289, 290).

Dr. Horn: Ar nebuvo Bal-
kanų teritorijos ir taip pat
Baltijos valstybių okupaci-
ja priežastimi pakviesti
Molotovą į Berlyną?

Von Ribbentrop: Balka-
nuose, ne; nes tenai nebuvo
rusų okupacijos zonų. Bet
tai liečia Besarabiją, kuri
nėra Balkanų kraštas griež-

Mylėti laisvę, nugalėti prie-
spaudą tai Pavergtų tautų
savaitės prasmė. Mes myli-
me šias tautas, mes su jo-
mis, mes niekada nesusvy-
ruosime ir jų neišduosime.

Taip kalbėjo prezidentas
Bush. Lietuviai dalyvavę
priėmimo džiaugėsi, kad
prezidentas taip ryžtingai
skelbė laisvės pergalę, Ame-
rikos paramą pavergtie-
siems laisvės kovoje ir kad
bene pirmą kartą presiden-
to kalboje buvo suminėtas
lietuvių priimtoje formoje
Vilnius. (ALT)

ta termino prasme. Besara-
bijos okupacija, kuri įvyko
su nepaprastu greičiu, ir
taip pat šiaurės Bukovinos,
dėl kurios nebuvo sutarta
tapti Rusijos sfera per dis-
kusijas Maskvoje — ir kas
buvo, kaip Fuehreris sakė
tuo laiku, iš tikrųjų sena
Austrijos karūnos žemė —
ir Baltijos teritorijų okupa-
cija. Yra tiesa, kad tai ver-
tė Fuehrerį susirūpinti.

(X t., psl. 292)

Dr. Seidl: Liudininke,
įžanga į slaptą paktą, suda-
rytą tarp Vokietijos ir So-
vietų Sąjungos 1939 m. rug-
piūčio 23 d. buvo daugiau ar
mažiau, buvo žodžiais iš-
reikšta kaip seka: "Atsi-
žvelgiant į dabartinę įtam-
pą tarp Vokietijos ir Len-
kijos, kas seka yra sutarta
konflikto atveju..."

Ar Jūs prisimenate, kad
įžanga turėjo apitiktai tuos
žodžius?

Von Ribbentrop: Aš ne-
atsimenu tikslų žodžių, bet
tai apitiktai yra tikra.

Dr. Seidl: Ar yra tikra,
kad Teisės Departamento
viršininkas Užsienių Reika-
lų Ministerijoje ambasado-
rius Dr. Gaus dalyvavo kaip
teisinių patarėjas Maskvo-
je 1939 rugpiūčio 23 d. de-
rybose ir paruošė tą sutar-
tį?

Von Ribbentrop: Amba-
sadorius Gaus dalyvavo iš
dalies pasitarimuose ir su
manim paruošė susitarimą.

Dr. Seidl: Gaus sako jo
afidevito trečiame paragra-
fe: Reicho Užsienių Minis-
terio lėktuvas, kurį aš tu-
rėjau lydėti kaip teisinių
patarėjas numatomose de-
rybose atvyko į Maskvą
1939 m. rugpiūčio 23 d. vi-
durdienį. Po pietų tą pa-
čią dieną pirmas pasikalbė-
jimas tarp pono von Ribben-
trop ir pono Stalino įvyko,

kuriame iš vokiečių pusės
šalia Reicho Užsienio Minis-
terio tikrai Ambasados pa-
tarėjas Hilger, kaip vertė-
jas, ir galbūt taip pat am-
basadorius grafas Schu-
lenburg dalyvavo, bet ne aš.

Reicho Užsienių Ministe-
ris sugrįžo labai patenkin-
tas iš ilgos konferencijos ir
pabrėžė, kad yra gerai, kaip
tikra, kad bus pasėkmė to
pasiektas susitarimas, pa-
geidaujama iš vokiečių pu-
sės. Konferencijos tęstinu-
mas buvo paskirtas vėliau
vakare, kur dokumentai pa-
sirašytini būtų diskutuoja-
mi ir užbaigti. Toje antro-
je konferencijoje aš asme-
niškai dalyvavau ir taip pat
ambasadorius grafas Schu-
lenburg ir ambasados pa-
tarėjas Hilger. Iš rusų pu-
sės vedė derybas ponai Sta-
linas ir Molotovas, kurių
vertėjas buvo ponas Pavlov.
Sutikimas dėl Sovietų-Vo-
kiečių nepuolimo pakto tek-
sto buvo pasiektas greitai
ir be sunkumų.

Ponas Ribbentrop pats
įterpė į to susitarimo įžan-
gą, kurį aš paruošiau, šiek
tiek toli siekiančią frazę,
liečiančią draugiškų Vokie-
čių-Sovietų santykių suda-
rymą, dėl kurios ponas Sta-
linas pareiškė protestą su
pastaba, kad Sovietų vy-
riausybė negali staigiai pa-
tiekti visuomenei vokiečių-
sovietų draugystės užtikri-
nimus, po to, kada jie buvo
dengiami Nacių vyriausy-
bės mėšlo kibirais per še-
šerius metus. Todėl ta fra-
zė įžangoj buvo išbraukta
ar, geriau sakant, pakeista.

Kartu su nepuolimo pak-
tu buvo gerą laiko tarpą
deramasi dėl atskiuro slapto
dokumento, kuris atitinka-
mai mano atminčiai buvo

(Nukelta į 4 psl.)

Už Lietuvos nepriklausomybę...

(Atkelta iš 1 psl.)

kantys LPS seimo tarybos
nariai Vytautas Landsber-
gis ir Emanuelis Zingeris.

Liepos 21 d. Washingto-
ne Lietuvos Persitvarkymo
sąjūdžio seimo tarybos pir-
mininkas Vytautas Lands-
bergis susitiko su AFL-CIO
vadu Lane Kirkland. Pasi-
matymo metu, Landsbergis
apibūdino Lietuvos Darbi-
ninkų Sąjungą, kuri remia
bendrąją Sąjūdžio progra-
mą ir veiklos kryptis. Kirk-
land pranešė, kad LDS pir-
mininkas Kazimieras Uoka
yra kviečiamas į AFL-CIO
kongresą lapkričio mėn.
Washingtone. Šalia Uokos,
AFL-CIO iš rytų Europos
kviečia Lenkijos Solidaru-
mo lyderį Lech Walesą.

(LIC)

Nuernbergo teisme...

(Atkelta iš 3 psl.)

vadinamas slapas susitarimas ar slapas papildomas susitarimas ir kurio turinys siekė apibrėžti bendras interesus sferas Europos teritorijose, gulinčiose tarp dviejų šalių.

Ar išsireiškimas "interesus sferos" ar kitas panašus išsireiškimas buvo naudojama tenai, aš neprisimenu. Dokumente Vokietija pareiškė politiniai nesuinteresuota Latvija, Estija ir Suomija, bet skaitė Lietuvą esant jos įtakos sferos dalis.

Kas liečia politinį Vokietijos nesuinteresuotumą pamintose dvejose Baltijos kraštuose, iškilo ginčas, kai Reicho Užsienių Ministeris pagal savo instrukcijas norėjo tam tikrą Baltijos teritorijos dalį išimti iš to politinio nesuinteresuotumo; tas tačiau buvo Sovietų atmeta, ypatingai sąskaiton toj teritorijoj laisvų nuo ledų uostų.

Kadangi tas punktas, kuris, kaip atrodo, buvo diskutuotas pirmam pasikalbėjime, Užsienio Reikalų Ministeris norėjo susisiekti su Hitleriu, ką pasiekė tik antro pasikalbėjimo metu, ir laike kurio, tiesioginiam pasikalbėjime su Hitleriu, jis buvo autorizuotas priimti Sovietų pažiūrą. Demarkacijos linija buvo nubrėžta dėl lenkų teritorijos. Aš negaliu prisiminti, ar tai buvo nubrėžta žemėlapyje, kuris turėjo būti pridėtas prie dokumento ar tik aprašymo dokumente. Be to, susitarimas buvo pasiektas, kas lietuvių, pareiškiant apitiktai, kad dvi galybės veiks bendru susitarimu galutinai sprendžiant klausimus, liečiančius tą šalį. Gali, tačiau, būti galima, kad tas paskutinis susitarimas, liečiantis Lenkiją, buvo pasiektas tik tai, kada slapto susitarimo minima pakaita vėliau penktame paragrafe buvo padaryta.

Kas liečia Balkanų valstybes, buvo patvirtinta, kad Vokietija turi tenai tik ekonominius interesus. Nepuolimo paktas ir slapas susitarimas buvo pasirašytas gana vėlai tą patį vakarą".

Liudininke, Gauso afidevite yra minimas faktas, kur dvi galybės sutinka veikti bendru susitarimu, kas liečia galutinį klausimo išsprendimą kas link Lenkijos. Ar toks susitarimas buvo pasiektas 1939 m. rugpiučio mėn. 23 d.?

Von Ribbentrop: Taip, tai teisinga. Tuo laiku vokiečių-lenkų rimta krizė buvo aštri, ir be sakymo tas klausimas buvo rimtai diskutuotas. Aš norėčiau pabrėžti, kad nebuvo nė ma-

žiausios abejonės Stalino ar Hitlerio galvosenoj, kad, jei derybos su Lenkija pasibaigtų be nieko, teritorijos, kurios buvo atimtos iš dviejų didžiųjų galybių ginklo jėga gali būti taip pat atsiimtos ginklo jėga. Laikantis to supratimo, rytinės teritorijos buvo okupuotos sovietų kariuomenės ir vakarinės teritorijos vokiečių kariuomenės po pergalės. Nėra abejonės, kad Stalinas niekada negali kaltinti vokiečius agresija ar agresyviu karu dėl jų veiksmų Lenkijoj. Jei tai yra agresija, tada abi šalys yra dėl to kaltos.

Dr. Seidl: Ar demarkacijos linija slapta susitarime buvo aprašyta tikrai raštu ar buvo nubrėžta žemėlapy, pridėtame prie susitarimo?

Von Ribbentrop: Demarkacijos linija buvo apitiktai nubrėžta žemėlapy. Ji ejo pagal upes Rysia, Bugas, Narevas ir Sanas. Tas upes aš prisimenu. Tai buvo demarkacijos linija, kurios reikėjo laikytis ginkluoto konflikto su Lenkija atveju.

Dr. Seidl: Ar tai tikra, kad remiantis tuo susitarimu, ne Vokietija, bet Sovietų Rusija gavo didesnę Lenkijos dalį?

Von Ribbentrop: Aš nežinau tikrų proporcijų, bet kiekvienu atveju susitarimas buvo, kad teritorijos į rytus tų upių turėjo eiti Sovietų Rusijai ir teritorijos į vakarus nuo tų upių turėjo būti okupuotos vokiečių igulų, kai tuo tarpu tos teritorijos organizacija, kaip Vokietijos pageidautina, buvo dar atviras klausimas ir nebuvo dar diskutuota tarp Hitlerio ir manęs. Tada, vėliau buvo sukurta Government General, kada sritis, prarastos Vokietijos po Pirmojo pasaulinio karo buvo inkorporuotos į Vokietiją.

(X t., psl. 311-314).

Prezidentas: Ar Jūs nepatieksite ketvirto paragrafo pabaigą jam, kur skaitoma tuo būdu:

"Reicho Užsienių Ministeris reguliavo savo žodžius tuo būdu, kad jis leido atrodyti į karą panašų konfliktą tarp Vokietijos ir Lenkijos ne kaip dalyką jau gatutinai nuspręsta, bet tik tai kaip kabančią galimybę. Joks pareiškimas, kuris galėjo patvirtinti ar padrašinti į tokį konfliktą, nebuvo tuo punktu Sovietų valstybininkų padaryta. Greičiau Sovietų atstovai apsiribojo tuo atžvilgiu, paprastai primdami vokiečių atstovų pareiškimus žinion.

Dr. Seidl: Tas liudininkas Gaus dalyvavo tik tai antrojo konferencijoj. Jis tačiau nedalyvavo ilgoj konferencijoj, kuri įvyko anksčiau tarp liudininko Ribbentrop iš vienos pusės ir Stalino ir Molotovo iš kitos pusės. To-

Lietuvoje: Byla Nr. 6480

Apie ją rašo š. m. liepos mėn. ŠVYTURIO 13 Nr. Sovietų armijai antru kartu okupavus Lietuvą tūlam Pranui Butautui atsivėrė vartai į karjerą kompartijoje. Tiesa, jis buvo vos 21 m. amžiaus, tačiau vokiečių okupacijos metais jau dirbo komunistiniame pogrindyje (ar bent turėjo ryšius su juo). 1944 m. buvo priimtas į komjaunimo organizatorių kursus, vėliau siunčiamas į įvairias vietas organizuoti komjaunuolius.

Ta karjera tačiau nutrūko 1946 m. sausio 23 d. Apie 18 val. ji staiga gatvėje užpuolė 3 vyrai, sumušė jį ir nuvilko į saugumą. Ten jį tardė NKVD kapitonė Vasiljeva. Ji reikalavo, kad Butautas prisipažintų vokiečių okupacijos metu bendradarbiavęs su vokiečių saugumu, vėliau su baltaisiais partizanais, buvęs dvigubas agentas, šaudęs žydus ir t.t. Atsisakius 'prisipažinti' jis buvo skaudžiai mušamas, pati Vasiljeva badžiusi adata ir 'grafke' į panages. Neradus įrodymų, kad Butautas dirbo ir 'kitai pusei', jis pakaltintas 'antitarybinėm kalbom'.

Lietuvos TSRS aukščiausias teismas vis dėlto neradęs pakankamai svarbių kaltinimų bylą grąžino papildomam tvardymui praversti. NKVD darbuotojai apklausinėjo Valstiečių Lai kraščių bendradarbius, kur dirbo ir Butautas.

Bela ševachaitė - Vildžiūnienė ir Mauša Upnickis kaltino Butautą antisemitizmu. Jonas Mitalas matęs, kad Butautas nešiojosi hitlerinės okupacijos metais išleistą knygą Lietuvos Archyvas. Butauto nurodyti liudininkai nebuvo pakviesti. Teismas jį nuteisė 7 metus kalėti ir 3 metus paliko be teisų.

Atlikęs bausmę Butautas tik 1956 m. galėjo grįžti į Lietuvą, kur pradėjo ieškoti teisybės. Jo tezė — jis dirbęs komjaunimo CK su tūlu Jono Janučiu. Butautas turėjo Vilniuje 3 kambarių butą, į kurį įsileido tą Januitį. Tas draugavo su dabar jau mirusia saugumo darbuotoja Vasiljeva. Ji prikalbino Januitį Butautą apskusti, kad perėmus butą, o ji pati pasižymėtų tarnyboje.

Grįžęs Butautas įsidarbino kaip šalkalvis šilelio radijo aparatų fabrike (buv. Priskėlimo Bažnyčioje ža-

se konferencijose tik Ambasados patarėjas Hilger dalyvavo ir aš prašau Tribunolo šaukti liudininką Hilger, kuris buvo, atsižvelgiant į to punkto svarbą, man pripažinta.

(X t., 316-317).

(Bus daugiau)

liajame Kalne). Jo pastangos gauti geresnį darbą visados susidurdavo su byla 6480 — jis juk 'banditų' bendradarbis ir baigta. Dar 1988 m. liepos mėn. partijos istorikas prof. dr. Romas Šarmaitis 'peržiūrėjęs bylą nutarė, kad skundikai norėjo gero Tarybų valdžiai, už tai vadovaudamiesi įtarinėjimais suformavo bylą su dirbtiniais kaltinimais'. Jei taip, kodėl Butautas taip ilgai nebuvo reabilituotas? Tik dabar jis jau yra 'republikinės reikšmės' pensininkas ir antros grupės dėl mušimų tardymo metu invalidas. Tuo tarpu jo skundikai, įrodę savo savo budrumą ir 'gero norėjimą' valdžiai daug toliau nuėjo. Jonas Januitis yra ne tik sąjunginės reikšmės pensininkas, bet ir kompartijos CK narys, Aukščiausios tarybos deputatas. Per eitų metų spalio 27 d. TIE-

SOS numeryje jis dar drąsiai mokė partinę organizaciją kaip dirbti naujomis sąlygomis.

OPPORTUNITY FOR OFFICE HELP

Full & part time.

Some experience preferred.

As combination

Billing Clerk, Telephone Operator / Receptionist.

Hours 9 to 3

W.J. TRUELLE CO., INC.

25 Dry Dock Ave.

South Boston, MA 02210

Tel. (617) 426-4963

(24-30)

MACHINIST

Immediate opening for machinist with boring mill and lathe experience, familiar with heavy forging equipment, to work in the machine repair business. Must have own tools. Send resume to: MACHINIST, 1159 So. Pennsylvania, Lansing, MI 48912.

(29-31)

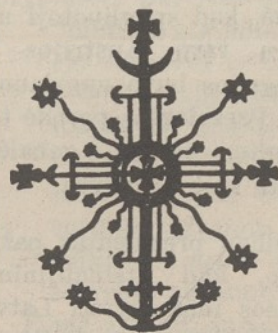
DIE SETTER

Experience in progressive dies & a variety of feeds. Presses 25 to 110 ton, blue print reading & use of basic measuring instruments. Salary commensurate with exp.

PRECISION METAL PRODUCTS

(216) 252-6054

(22-26)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

RUGSĖJIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kelionė Nr. 914 rugsėjo 14-27

\$2,209 iš Bostono ir Niujorko

\$2,392 iš Čikagos

LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.

Kelionė Nr. 944 rugsėjo 14-23

\$1,799 iš Bostono ir Niujorko

\$1,982 iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.

Kelionė Nr. 105 spalio 5-19

\$2,159 iš Bostono ir Niujorko

\$2,342 iš Čikagos

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15

\$1,699 iš Bostono ir Niujorko

\$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Bruselyje

Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11

\$1,599 iš Bostono ir Niujorko

\$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagei pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminačiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4

Newtown, MA 02164

Tel.: (617) 965-8080

KŪRYBA IR MOKSLAS

Žvilgsnis į išorę ir vidų

'Lietuvis žurnalistas'

J. V. Sūduvas

Pagal graikų istoriką Plutarchą Aleksandras makedonietis, lankydamas Trojos karo karžygio Achilo kapą, pasakęs "...O narsusis Achilles, kas apie tavę ką nors žinotų, jei nebūtų buvęs Homero!"... Paėmus į rankas jau keturiolikąjį "L. ž." numerį pasamoneje save klausia: "Kažin, ar šis patrauklus, margo rašto žurnalas būtų sugebėjęs pasiekti net keturiolikąjį skaičių, jei "Angelių mieste" neturėtume rūpestingos centrinės valdybos ir ryžtingos jos pirmininkės ir redaktorės K. R. Vidžiūnienės"?

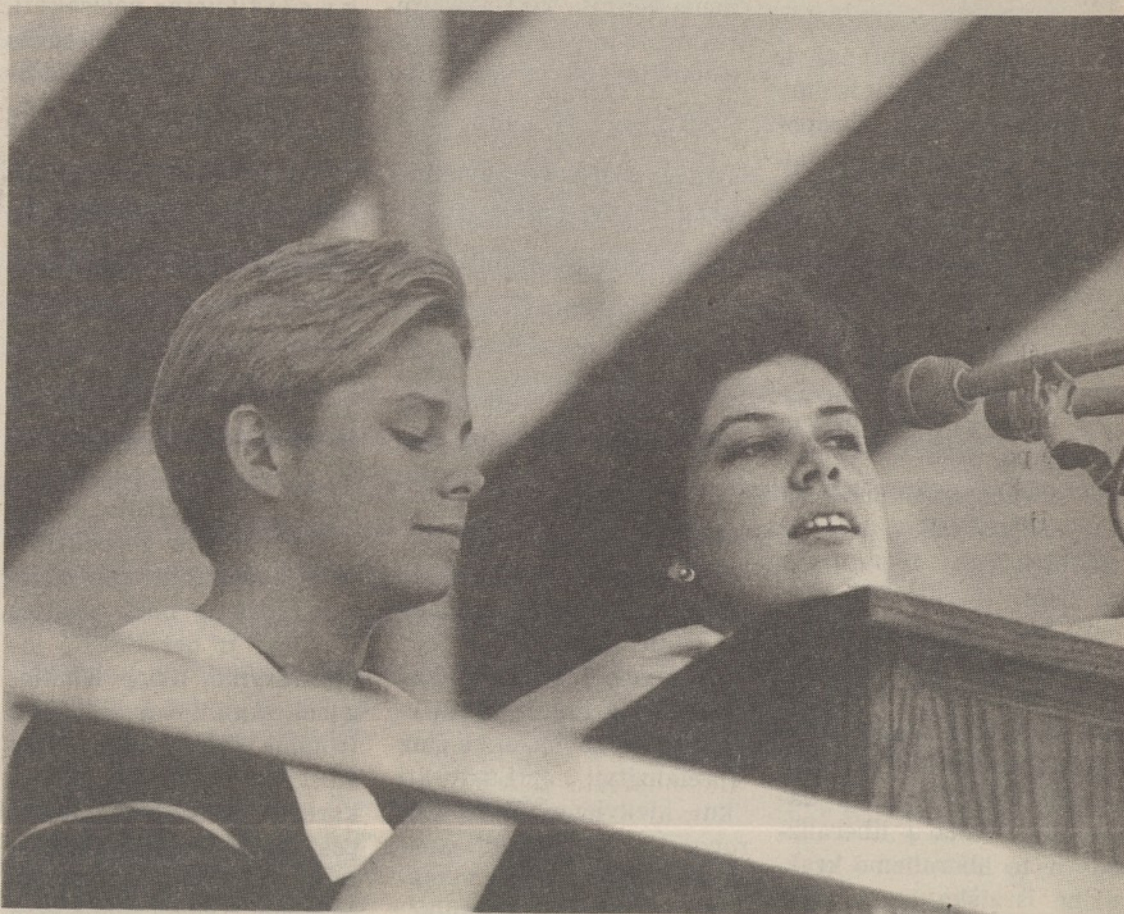
Kai kas pasakys, kad tai panegirika! Tegu būna, bet ji užsitarnauja, nes "Lietuvis žurnalistas" per tiek metų gyvas, ir gražiai pasipuošęs, vėl atneša mums visą glėbį kitur nerandamų naujienų, tampriau sujungia visus kolegas, praturtindamas ir mūs tremties kultūros istoriją. Kai kas nuogąstauja, kad neperiodinis? Bet ar tame esmė — svarbesnė yra vieningumo idėja, sąjungos reprezentacija. Pagaliau periodikos turime apšiai — tegul tik daugiau ją prenumeruoja ir skaito! Retas kuris pagalvoja, kiek pastangų šiuo metu, darbo ir rūpesčio reikalauja periodikos išlaikymas, o kur lėšos — pinigai?

Po tokio apmąstymo, vartydami "14 nr." puslapius, lyginame jį su ankstyvesniais Vidžiūnienės redaguotais nr. 9, 10, 11... Nežiūrint kasdien sunkėjančių sąlygų, krenta į akis redaktorės išlaikoma pastovi žurnalo techninė konstrukcija, patrauklios viršelio puošmenos, iliustracijų gausa, asmenų fotografijos ir veik vienodas puslapių skaičius. Tautiniu motyvu priekinio viršelio juostos audinys puikiai simbolizuoja mūs margąją raštiją. Gerai, kad nors paskutiniajame patalpinote centro valdybos narių geras nuotraukas — tegul visi juos pažįsta... Ir be išviršinės žurnalo formos, turinio puslapiuose visos iliustracijos pasigėrėtinai ryškios ir gražios. Autorių straipsnių tematika įvairi ir su labai vertingu priedu: "Lietuvis žurnalistas plačiame pasaulyje". Šią kronikinę informaciją, retai kur randamą, be abejo, buvo daug darbo ir rūpesčio surinkti ir suklasifikuoti. Sutinku su redakto-

rės vedamojo mintimi, kad "žurnalizmas neturi ribų, jame telpa ir praeitis, ir ateitis, ir žvilgsnis į praeitį pokalbiai". Taip pokalbių, atsiminimų yra apstu, juose reiškiasi senoji ir jaunoji žurnalistų karta iš įvairių pasaulio vietų, kur besiranda lietuvis, besidominantis lietuviško rašto žodžiu.

Česlovas Gricevičius, susirūpinęs mūsų rašto paminklų išlikimu, patiekia žinias apie lietuviškus archyvus ir jų uždavinius. Aurelija Balašaitienė nagrinėja spaudos anonimų problemą. Edmundas Jakaitis "Fotografija ir žurnalistika" iškelia nuotraukos-paveikslo svarbą modernioje spaudoje. Vladas Bakūnas skaitytojui pristato Nepriklausomos Lietuvos žurnalistų žygius, atgavus Klaipėdos kraštą. Vilius Bražėnas: "Odiseja žinybos labirintuose" nagrinėja plačiai ir argumentuotai viešosios opinijos reikšmę politikoje ir kokią galią jai teikia spauda, radijo, televizija, jeigu ji yra laisva, ar vienos srovės dominuojanti. A. Juodvalkis pataria atlietuvinti pavardes, tik kažin, ar tai sulaukytų nutautėjimo procesą? Labai įdomus, pamokantis, ypač jaunimui, Rimos Janulevičiūtės straipsnis "O kodėl ne?" O, kad mūsų gretoje būtų daugiau tokių Janulevičiūčių?! Kęstutis Čerkeleūnas, kaip sporto reporteris, nukelia skaitytoją į pokarinę Europą, primena tremtinių stovyklų sporto laimėjimus. Algirdas Nakas plačiai aprašo praėjusią pasaulinę žiemos olimpiadą Calagary, Kanadoje.

Nuostabiai įdomūs savo naujomis mintimis, idėjomis ir pasiūlymais tai straipsniai Liutauro Kazakevičiaus iš Belgijos "Isipareigojimai spaudai ir jaunimas" ir Noros Kulpavičienės "Informacija su

Viva Bartkutė ir Vaiva Vaišnytė Yale universitete studentų mokslo baigimo iškilmėse lietuviškai ir angliškai skaito tradicinę vijoklio odę. Michael Marsland nuotr.

Yale universiteto abiturientų vardu — lietuviškai

Per 1989 mokslų baigimo iškilmes vienam iš seniausių Amerikos universitetų dalis tradicinių iškilmių buvo atlikta — lietuviškai.

Yale Universitetas, įsteigtas 1701 metais, kuris U. S. News & World Report 1988 m. spalio 10 d. paskelbtų studijoj buvo įvertintas

klaustuku" iš Australijos.

Algirdas A. Pužauskas, kaip pensininkas, vaizdžiai aprašo savo žuklės nuotykius Amerikos vakaruose, įpindamas gražių vietovės vaizdų. K. R. Vidžiūnienė recenzuoja Kanados žurnalistų sąjungos žurnalo pirmąjį numerį "Žibintas". Hypatija Yčaitė-Petkus, aprašydama kasmetinį ir tikslų Kalifornijos San Juan kregždžių pavasarinį sugrįžimą duoda įdomių žinių apie ispanų misijonierių darbą vietos indėnų giminėse, jų senas tradicijas, kulto apeigas. Antanas Grinius prisimena a. a. Vladą Selenį, Vytauto Kutkaus ir muz. S. Sližio pagerbimą.

(Nukelta į 6 psl.)

kaip pirmaujantis universitetas Amerikoje, mokslų baigimą atžymi dvi dienas besitęsiančiomis iškilmėmis. Per iškilmes skaitoma baigiančiosios klasės "istorija" ir į akmenį įkalami baigimo metai. Baigiančiajai klasei įamžinti klasės atstovai pačiam seniausiam universiteto kieme sodina vijoklį ir skaito susirinkusiai miniai baigiančiosios klasės atsisveikinimo odę. Vijoklio sodinimo ir odės skaitymo tradicija prasidėjo 1852 metais.

Š. m. gegužės 28 d., išskirtinai gražią, sekmadienio popietę, tūkstančiai tėvų, giminių ir pažįstamų iš visos Amerikos ir kitų kraštų suvažiavo į Yale universitetą, New Haven, Connecticut, atšvęsti virš 1,200 Yale studentų mokslų baigimą. Sodinant tradicinį vijoklį, per garsiakalbius aiškiai ir išpūdingai skambėjo lietuvių kalba ("Lithuanian is not at all like Russian!") nusišėbėjo vienas klausytojas draugei). Baigiančiosios klasės vardu odę lietuviškai ir angliškai vertime pasikeisdamos skaitė Viva

Bartkutė ir Vaiva Vaišnytė.

Vivos Bartkutės pavardė šįmet nuskambėjo per visą Ameriką, nes ji buvo viena iš 32 amerikiečių, laimėjusių garsiąją Rhodes stipendiją tęsti studijas Oxfordo universitete, Anglijoje. Bartkutė pasižymėjo ir tuo, kad ji baigė Yale universitetą gaudama iš karto ne tik bakaluro, bet ir magistro laipsnius. Jos pagrindinė šaka buvo ekonomija. Bartkutė laisvai kalba lietuviškai. Ji yra lankiusi Dariaus ir Girėno mokyklą Chicagoje, ir buvusi veikli jūrų skautė. Baigimo iškilmėse dalyvavo jos tėvai, inž. Eugenijus ir Danguolė Bartkai, iš Beverly Shores, Ind. ir brolis studijuojas Dartmouth College.

Vaiva Vaišnytė, odės autorė ir vertėja į anglų kalbą, bakaluro laipsnį gavo iš politinių mokslų. Vaišnytė laisvai kalba lietuviškai. Ji mokėsi neakivaizdinėje "Židinio" mokykloje, užpėnai lankė vasaros lituanistinius kursus Lemonte, o pėnai — Vilniaus universitete. Dalyvavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese Australijoje. Vaišnytė yra ateitininkė. Baigimo iškilmėse dalyvavo jos brolis, kuris studijas taip pat baigė Yale, ir tėvai, prof. Rimas ir dr. Elona Vaišniai, iš North Haven, Ct., taip pat Yale universiteto abiturientai.

Nuo rudens Viva Bartkutė tęs ekonomijos studijas Oxforde, o Vaiva Vaišnytė, prieš tęsdama studijas, ketina padirbėti gamtos saugos srityje. (kr.)

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

Žvelgiant už įvykių Lietuvoje *Vilius Bražėnas*

Statkutės minčių išauktos pastabos

(2)

Atrodo, jog Rytuose ir Vakaruose išskylančios kalbos apie "bendrą Europos namą" su Sovietais, yra dainelė iš tos pačios "Vieno Pasaulio" operos, apie ką gan seniai rašiau ir kalbu amerikiečiams ir lietuviams. Teko nustebti užtikus šio fenomeno svarstymą JAV katalikų savaitraštyje THE VANDERER. Straipsnio "Suvereni Lietuva" išvadoje kolumnistas Gary Potter rašo:

"Jeigu Vakarai būtų tikrai rimti (serious)... šiuo metu JAV pasakytų Michailui Gorbačiovui baigti Baltijos žemių okupaciją, ir mes tai sakytume tokiu stipriu balsu, kad išgirstų pasaulis. Vienok, kaip dabar yra, Vakarų liberalizmas ir to liberalizmo kraštutinė išraiška — Sovietų komunizmas tęsia susiliejamą (continue to converge)..." "Didysis susiliejimas, kas, matomai, skaitoma esant būtinu vadovaujančių Rytų ir Vakarų asmenų tarpe, galėtų visai išspausti iš jų (Pabaltiečių) net ir tas laisves, kurias jie sugebėjo išgauti ar išdrįso pasisavinti šiose glasnost dienose".

Gary Potter sako, jog "sunku įsivaizduoti, kaip Baltijos žmonės gali išlikti visai laisvais, kai niekas kitas tokiais nebus". Tai pri-

'Lietuvis žurnalistas'

(Atkelta iš 5 psl.)

Kazės Brazdžionytės "Lietuvos Aidai" radijo programa. Br. Juodelio — Jaunųjų žurnalistų premijos. Prano Pusdešrio "Adelaidės lietuvių žinios" ir informacija. Stasio Kasparo "Anglijos lietuvių spauda". Svarbios bibliografinės žinios. Gražutė šlapelytė Sirutienė prisimena vilnietį žurnalistą Jeronimą Cicėną daug nusipelnusį Vilniaus krašto lietuvių raštijai, jų sunkioje kovoje su okupantais lenkais. Paminėti vėliausiai mirę žurnalistų sąjungos nariai. Ir užbaigai platus dvejų puslapių skyrius "Skaitytojų laiškai". Tai žurnalo "L. Ž." atestacija — skaitytojų pageidavimai, nuomonės, patarimai kalbos bei rašybos reikalui. Malonu, kad skaitytojai žurnalui skiria platų dėmesį.

Ta pat proga, palaikant redaktorę, norisi pabarti tuos narius, kurie žurnalą gauna, reik tikėti skaito, bet pamiršta atsilyginti už prenumeratą, kurios mokėstis ir taip jau mažas. Neskriauskite dirbančių mums ir mūsų Tėvynės labui.

mena sen. Barry Goldwaterio nuomonę apie Trilateral Komisiją, kurią jis savo knygoje WITH NO APOLOGIES (Be jokių atsiprašymų) nesivaržo pavadinti tikru vardu. "Mano požiūriu, Trilateral Komisija atstovauja sumanias ir suderintas pastangas užgrobti kontrolę ir konsoliduoti keturius galios centrus — politinį, piniginių, intelektualinį ir bažnytinį", rašo sen. Goldwater. Jis išpėja: "Laisvei — dvasinei, politinei — yra paneigta betkokia reikšmė Trilateralistų kontroliuojamame sekančiame šimtmetyje".

Tad vargu ar tiesa, kad pokario "Europoje tautų likimą sprendė mažai ką žiną 'specialistai'..." Susivokti "kur kiekvienas Rytų Europos kraštas ransi" greičiausiai buvo palikta numatytam "vieno pasaulio" partneriui — Kremlui. Jeigu nenorime, kad lietuvių tauta tenai ir mūsų vaikais turėtų gyventi Goldwaterio nupieštame Trilateralistų šimtmetyje, būtų tiksliau bent jau pažiūrėti, ar už tų "dūmų" tikrai esama "ugnies". Jeigu taip, logika ir realybė reikalautų, kad išeivija, šalia Lietuvos bylos garsinimo, prisidėtų prie tokių, kaip senatorius Golwateris ir kiti, kurie išpėja laisvuosius žmones apie prieš jų laisvę nukreiptą užkulisų veiklą. Ir mūsų pareiga išvilkti viešumon samokslininkus prieš žmonių.

Jūratė Statkutė de Rosales pagirtina už tai, kad neapsiriboja šiandiena ir drįsta bristi į platesnius geopolitinius vandenius. Ji net konkrečiai mums siūlo vesti tokią politiką, kuri ateityje padarytų Lietuvą "finansinių transakcijų centru" tarp Rytų ir Vakarų. Ji net pasigenda lietuvių diplomatų, kurie galėtų ta linkme pakreipti "sluoksnius Europoje". Jos manymu Lietuva esanti tam tinkamesnė negu Bržežinskio proteguojama prasiskolinusi (40 bilijonų dolerių) Lenkija.

Šis klausimas prašosi poros pastabų. Pirmiausia, Lenkijos skolos nedaug ką reiškia, nes dauguma jų garantuotos ta prasme, kad bankininkai išgaus pinigus iš Vakarų, ypač amerikiečių, mokesčių mokėtojų. Net patys lenkai šaiposi, jog Lenkija yra "karvė, kurią šeria Amerika, o melžia Sovietai". Dabar vykstant kitų satelitų "sudemokratinimas" gali būti tik Sovietų melžiamų karvių bandos didinimas, ir tuo pačių Vakarų, ypač JAV, finansinis nualinimas. Nors nesijaučiu

kvalifikuotas pasisakyti, vienok abejoju, dėl Lietuvos tinkamumo būti tarptautiniu finansiniu centru, priitariu jos dėmesio atkreipimui į Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų situaciją galimame pasaulyje, kuriame Sovietai tikrai atsisakytų priespaudos ir ekspansijos. Manau, jog tai gali būti geru argumentu įtaigoti Vakarams ir Sovietams dėl Hitlerio-Stalino pakto pasėkų panaikinimo. Nepriklausomi Baltijos kraštai, būdami ypatingoje geopolitinėje ir kultūropolitinėje padėtyje, galėtų būti ateities Rusijos, ir net SSSR, jos atsistatyme, daug naudingesni, negu dabar. Statkutė įdomiai mano, jog Baltijos valstybių pasvirimą į "Vakarų ar sovietiškos Europos" bloką nuspręstanti tų trijų valstybių ekonominė pažanga. Tačiau daug kam bus sunku įsivaizduoti, kaip jos galės padaryti ekonominę pažangą, kol jos neišeis iš Sovietų bloko priespaudos.

Manychiau, jog turint delius ir šviesius tikslus Lietuvai ateityje, pirmiausia reiktų susikaupti į jos nepriklausomybės atstatymą. Apgailėtina, jog ir pas ją prasikiša elitistinės tendencijos, kaip ir pas eilę kitų politinių mąstytojų išeivijoje. Atrodo ji mano, kad šioje plačios komunikacijos ir nepaliaujamos propagandos gadynėje (propagandos ir desinformacijos nukreiptos į tautų mases) pavieniai politiniai gudragalviai, prieidami prie internacionalistinio elito, nu-

sustačiusio prieš tautų nepriklausomybę ir solidumą, įtikins Lietuvai padaryti išimti Trilateralistiniame vieno pasaulio tautų garde. Mes ką tikrai matėme Amerikoje, kaip elito atstovai pralaimi prieš šiaip jau apsnūdusias amerikiečių mases, kai jos būna pažadinamos informacija apie užkulisius Kongrese bei kitur. Mes taip pat matėme kaip perestroikinės propagandos ir desinformacijos paveikti berods ne visai kvaili vokiečiai, privertė savo vyriausybę daryti nuolaidas Gorbačiovui, kurios yra didžiai rizikingos Vokietijai ir Vakarams apskritai. Aš pilnai pritariu Statkutei, kad mums išeivijoje reikia "vadovų pilnai įsijautusių į naujos padėties atvertas Lietuvai galimybes ir dirbančių ne aklai, o blaivia galva siekiant aiškiai apibrėžto tikslo". Daugumai mūsų tikslas berods aiškus: nepriklausoma Lietuva. Gi, kad dirbus "neaklai", būtina ne tik vadovams, bet ir visai išeivijai suprasti Lietuvos ir jų likimą šiuo metu lemiančios išorės tikslus. Tačiau visi vadovai, nuo mažiausio iki didžiausio, turėtų atsikratyti ligos ir bandyti kuo plačiausiai įtraukti į Lietuvos vadavimo veiklą ligi šiolei neįtrauktą visuomenę. Todėl

džiaugiuosi, kad dr. V. Skuodis, pavyzdžiui, pritarė mano šūkiui — "Kiekvienas lietuvis veiksnys", ir dr. A. Statkevičius parėmė mintį apie reikalingumą "atidaryti Antrąjį Frontą išeivijoje", įtraukiant į veiklą visą išeiviją.

EXPERIENCED JOURNEY MAN

or
1ST CLASS SKILLED
5" HORIZONTAL
BORING MILL
OPERATOR

AND
LATHE OPERATOR

Must
be able to set up work from
blue prints and close toleranc.

CALL

DUNAWAY INC.

5959 LEFFINGWELL RD.

CANFIELD, OHIO 44406

216-533-7753

(28-30)

RN'S & LP N'S

To work & live in congenial community.
3 Positions, 3 - 11:30 pm shifts
Apply, call or write to L. GALL RN D.O. N
SHIAWASSEE COUNTY
MEDICAL CARE FACILITY
729 S. Norton St., Corunna, MI 48817
Tel. (517) 743-3491

(24-8)

ARTIST

NEW BORN thru TODDLERS
Seeking creative, enthusiastic &
aggressive person with great color
sense & applique screen print know-
ledge.

Call LINDA RICHMAN

(212) 244-6023

(26-28)

SUPERVISOR TOOL GRINDING

Progressive company with good benefits is currently seeking an individual to coordinate and supervise the daily operations of tool cutting/grinding. Successful candidate will supervise a 2-shift tooling grinding operation. Salary commensurate with experience. Company located in the Rio Grande Valley. 32 miles from Gulf Coast AND NO. SNOW BEACH, and 30 miles from OLD MEXICO. A congenial community pleasant living. Relocation cost offered.

SEND RESUME TO:

INSTRUMENTATION PRODUCTS, INC.

P. O. Box 2898, Harlingen, Texas 78551.

(29-31)

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Edviną Balcerį amžinybėn palydėjus

Antanas Mažeika

1989 m. liepos mėn. 5 d. Santa Monikos ligoninėje, mirties Angelas pasiūkė į amžinybę, vėžio ligos palaužtą taurų lietuvi Edviną Balcerį, palikus dideliame nuliūdime savo mylimą žmoną Haliną, dukteris Danguolę, Ramą ir gimines.

A. A. Edvinas Balceris buvo gimęs 1916 m. balandžio mėn. 1 d. Biržuose. 1932 m. baigė Biržų gimnaziją. Tais pačiais metais Kaune, Vytauto Didžiojo Universitete pradėjo studijas Evangelikų Teologijos fakultete. Būdamas studentu įstojo į Korp! Neo-Lithuania ir aktyviai su dideliu užsidegimu dalyvavo Korp! Neo-Lithuania veik-

loje. Savo priesaiką dirbti Pro Patria, saugoti ir ginti tautinę savo ir savo Tėvynės Lietuvos garbę bei jos laisvę ir Nepriklausomybę ištikimai vykdė iki paskutinės gyvenimo dienos.

Kaune studijavimo metu buvo globojamas savo dėdės kunigo Eriko Leijerio, kuris buvo Lietuvos Evangelikų-Liuteronų bažnyčios senjoras ir konsistorijos pirmininkas. Šios geros sąlygos leido Edvinui aktyviai įsijungti į korporacijos veiklą.

Komunistams okupavus Lietuvą, buvo suimtas ir kankinamas Kauno sunkių darbų kalėjime. Vokiečių okupacijos metu dirbo Biržuose ir kartu aktyviai

dalyvavo Lietuvos Laisvės Kovotojų slaptoje veikloje prieš tėvynės okupantus. Buvo Laisvės Kovotojų Sąjungos Biržų aspr. vadas, o tremtyje, Vokietijoje Laisvės Kovotojų Sąjungos vyr. valdybos narys. Vokietijoje buvo visos Lietuvių Bendruomenės vyr. ryšininku prie IRO ir JAV armijos amerikiečių zonoje.

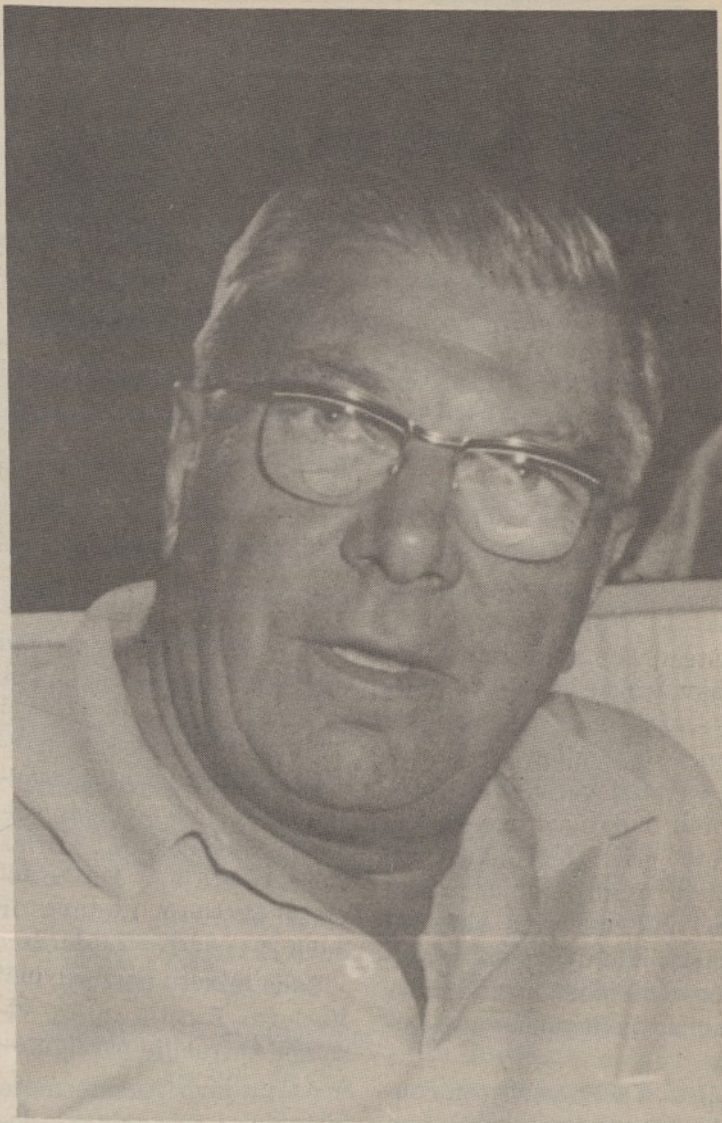
1951 m. su šeima atvyko į JAV ir apsigyveno Chicagoje. Pirmaisiais metais įsijungė į lietuvišką veiklą — ALT S-gą ir į L.S.T. Korp! Neo-Lithuania.

1967 m. atsikėlė į Los Angeles, gavęs darbą, tuoj įsijungė į lietuvišką veiklą. Įstojo nariu į Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos skyrių, Lietuvių Tautinių Namų dalininku, Lietuvių Kredito Kooperatyvą, vėliau į Kalifornijos Kredito Kooperatyvą Santa Monikoje, o daugiausiai savo jėgas ir pasišventimą skyrė neolituanams. Jis atgaivino Los Angeles Korp! Neo-Lithuania skyrių ir juo rūpinosi iki pat savo mirties. Už jo energiją, rūpestį, stropumą, meilę Korp! Neo-Lithunijai, Vyriausioji valdyba Chicagoje, 1985 m. įvertindama jo nuopelnus, suteikė Edvinui Balceriui aukščiausią korporacijos žymenį-žiedą.

A. A. Edvinas buvo taurus lietuvis, turėjo savo tvirtą nusistatymą, buvo energingas, darbštus, uždėtas pareigas sąžiningai atliko.

Toks kolega Edvinas pasiliks mūsų prisiminimuose. Gaila, kad jis taip anksti mus paliko. Tačiau tai yra Aukščiausiojo valia.

Šeštadienį, liepos 8 d. Santa Monikoje Moeller Murphy laidotuvių namuose, kur buvo a. a. Edminas Balceris pašarvuotas, įvyko pamaldos ir atsisveikinimas.

A. A. Edvinas Balceris

Gėlėse paskendęs karstas, papuoštas Korp! Neo-Lithuania herbu, iš abiejų pusių neolituanų garbės sargyba. Evangelikų-Liuteronų kunigas Robert Richards sukalbėjo maldas, jam užbaigus sol. Rimtautas Dabšys pagiedojo komp. G. Gudauskienės "Bėgalinis Viešpaties pasaulis".

Koplyčioje atsisveikinimo ceremonijas, šeimos paprašytas, pravedė dr. E. Jarašūnas. Atsisveikinimo žodį tarė: Korp! Neo-Lithuania Los Angeles skyriaus pirmininkė Laima Tumaitė, dr. Povilas Švarcas, Evangelikų-Liuteronų vardu, Vytautas Šeštokas ALT S-gos Los Angeles skyriaus, Radijo valdybos ir žurnalistų S-gos vardu, Jonas Petronis Lietuvių Tautinių Namų valdybos vardu, Vytautas Aleksandrūnas Lietuvos Laisvės Kovotojų vardu, Albinas Markevičius Santa Monikos Lietuvių Klubu ir

Kalifornijos Kredito Kooperatyvo vardu ir Lietuvos generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas.

Sugiedojus Lietuvos himną, Korp! pirm. Laima Tumaitė su palyda įteikė našlei Halinai Balcerienei velionio Edvino korporacijos kepurę ir juostelę.

Dr. E. Jarašūnas, atsisveikinimo ceremonijų vedėjas, šeimos vardu pakvietė visus dalyvius į Lietuvių Tautinius Namus bendriems pietums.

Tautiniuose Namuose buvo tęsiamas atsisveikinimas. Kalbėjo žurnalistas Bronys Raila ir Vytautas Aleksandrūnas. Padėkos žodį šeimo vardu tarė duklė Danguolė.

Velionies pageidavimu vietoj gėlių buvo gauta aukų Tautos Fondui ir Dirvai.

Tradicinių laidotuvių nebuvo nes a. a. Edvino Balcerio pageidavimu jo kūnas buvo sudegintas.

Buvusiam Amerikos Lietuvių Tautinės

S-gos Los Angeles skyriaus valdybos nariui

EDVINUI BALCERIUI

mirus, žmonai HALINAI, dukroms nuoširdžią užuojautą reiškia.

J. E. Šišai

Kol.

A. A.

EDVINĄ BALCERĮ

į Amžinybę Didžiajai Valiai pašaukus, su jo žmona HALINA, dukromis DANGUOLE ir jos šeima, RAMA, liūdesiu ir skausmu su užuojauta dalijamės —

Vita ir Vytautas Girdvainiai
Vytautas Aleksandrūnas

A. A.

MARIJAI JOHANSONIENEI

mirus, dukrai IRENAI RYDELIENEI ir jos šeimai bei visoms giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Apolonija Staškūnienė,
dukra Jultė Johnson
su šeima,

sūnus Raimundas Staškūnas
su šeima

Florida

Los Angeles neolituanai prie savo mylimo vadovo kolegos Edvino karsto.

Inž. Vaclovo Biručio aštuoniasdešimt aštuntąjį gimtadienį prisiminus

Atokiau nuo didžiojo New Yorko, ramiame Moriches miestelyje jau eilė metų gyvena nepriklausomos Lietuvos paskutinis Pašto valdybos direktorius inž. Vaclovas Birutis su žmona Stefa.

Čia ji likimas atbloškė po įvairių gyvenimo vingių, išgyvenimų tremtyje — Vokietijoje, pokario metais Anglijoje ir vėliau Amerikoje, sulaukus užtarnauto, ramaus poilsio.

Dažnai mes prisimename žmones įvairių sukakčių progomis, kurie savo gyvenimu ir darbais daug prisidėjo prie Nepriklausomos Lietuvos kūrimo, jos pažangos ugdymo arba aktyviai reikėsi lietuvių išeivijos visuomeniniame, kultūriniame ar politiniame gyvenime.

Inž. Vaclovas Birutis, nuėjęs prasmingą gyvenimo kelią, ypač savo gražiausius gyvenimo metus atidavęs savajai tėvynei, š. m. liepos mėn. 10 d., beveik vienišas, tik mylimos dukrelės aplankytas, pasveikintas, šventė savo ilgoko amžiaus — aštuoniasdešimt aštuntąjį gimtadienį.

Neteko girdėti, kad šiam tauriam tėvynės sūnui bet kada būtų suruoštas bet kokių sukakčių progomis prisiminimas. Gal dėl to, kad jis labai kuklus, daugiau buvo atsidėjęs savajai profesijai ir darbui, tiek Nepriklausomoje Lietuvoje, tiek išeivijoje. Tačiau tai nereiškia, kad jis neturėtų nuopelnų, kurie verti pagarbos ir prisiminimo.

Jis gimė 1901 m. liepos 10 d. gydytojo šeimoje, Šiauliuose.

Pirmojo pasaulinio karo audros jų šeimą nubloškė Rusijon, kur jaunas Vaclovas ir pradėjo mokslus, o po karo sugrįžus Lietuvon, Šiauliuose baigė gimnaziją.

Jis buvo labai gabus. Jį viliojo ir domėjosi technika mokslais, kuriuos ir baigė Lietuvoje ir Berlyno aukštoje technikos mokykloje, išgydamas diplomuoto inžinieriaus diplomą.

1927 m. balandžio 1 d. pradėjo tarnauti Pašto žinyboje eidamas įvairias pareigas: mechaniko, telegrafo-telefono dirbtuvių viršininko, Kauno telefono stoties viršininko, pagaliau Pašto valdybos Technikos tarnybos viršininko ir netrukus Susisiekimo ministerio paskiriamas aukščiausiom pareigom — Pašto valdybos direktorium, kurias keletą metų ėjo, kol bolševikai okupavo Lietuvą ir buvo iš tarnybos atleistas.

Šalia minėtų pareigų, inž. Vaclovas Birutis turėjo visą eilę antraeilių pareigų — mokytojo Aukštesnioje technikos mokykloje, docento pareigas ėjo Vytauto Didžiojo universitete, buvo Akcinės bendrovės "Elektra" valdybos pirmininku ir ėjo Pašto telegrafo telefono kursų vedėjo pareigas.

Pokario metais Vokietijoje, dirbo lietuvių aukštesnioje technikos mokykloje Nuringene ir Schwabisch Gmuende ir lietuvių gimnazijoje Pfulingene. Emigravęs Anglijon, kaip automatinio telefono stočių specialistas dirbo automatinio telefonų firmoje. 1952 m. persikėlė Amerikon, apsigyveno Brooklyne, kur dirbo atsakingose inžinieriaus pareigose elektros stočių projektavimo firmoje.

Inž. Vaclovas Birutis, galima sakyti Nepriklausomos Lietuvos augintinis, didelis patrijotas, tautinės minties ugdytojas ir puoselėtojas, plačios tolerancijos, didelio takto, nuostabios širdies viršininkas ir žmogus.

Aukštaūgis, tiesus, ra-

Nepriklausomos Lietuvos paskutinis Pašto valdybos direktorius inž. Vaclovas Birutis su žmona Stefa, 1985 m. savo sodyboje, Moriches miestelyje.

maus, kiek tylaus balso, gražios išvaizdos vyras. Būdamas aukštuose posteose, eidamas Pašto valdybos direktoriaus pareigas, niekada su pavaldiniais, su savo bendradarbiais neturėjo nesusipratimų. Visose problemose jis išklausydavo visų rūpesčius, tėviškai patardavo, pamokydavo ir net nusikaltusiems nebuvo griežtas. Todėl, jam atėjus į Pašto valdybos direktoriaus postą, visoje paštininkų gausioje šeimoje pakito nuotaikos. Jutome, kad tai naujos dvasios, kilnios širdies, aukšto išsimokslinimo viršininkas. Pasikeitė pašto viršininkams rašomų raštų tonas. Jis ragino tarnautojus aktyviai dalyvauti visų, su paštais susijusių problemų svarstymuose, laukė patarimų, sugestijų.

Rengiant automatinę telefonų stotį Kaune, inž. Birutis buvo tas, kuris panaudojo Vokietijoje įgytas žinias ir Kaunas susilaukė gero telefonų aptarnavimo.

Už šias inž. Vaclovo Biručio savybes, Lietuvos paštininkai jį nepaprastai gerbė, tiesiog jį mylėjo. Gi šiandien su pagarba tenka prisiminti ir jo dešiniąją ranką — Administracijos referentą, a. a. Joną Bereišą, kuris drauge su Pašto valdybos direktorium inž.

V. Biručiu užtikrino Lietuvai gerą, sąžiningą pašto patarnavimą visiems žmonėms.

Pagaliau atėjo okupantas. Palietė ir Pašto valdybos aukštuosius ir žemesnius pareigūnus. Jų tarpe ir Pašto valdybos direktorių inž. V. Birutį. Buvo skaudžiausia, kai, galima sakyti komunistų padlaižiai, buvę nusikaltėliai, sugrįžo tarnybon, šaukė mitingus, į juos varė visus tarnautojus ir visų akivaizdoje buvo koneveikiami aukštieji pareigūnai. Tai pergyveno ir šis tauris tėvynės sūnus, taip sąžiningai visą gyvenimą tarnavęs Lietuvai, Pašto valdybos direktorius inž. V. Birutis. Tremtyje savo direktorių visada prisiminė buvę jo bendradarbiai ir 1948 m. Vokietijoje, Hanau stovykloje įvykusiame paštininkų suvažiavime buvo išrinktas Liet. Paštininkų Sąjungos C. V. Garbės pirmininku. Pasikeičiant laiškais, jis visada prisimena savo buvusius mielus bendradarbius, nuoširdžiai vertina jų darbą Lietuvai ir švenčių progomis visus prisimena.

Šiuo metu inž. V. Birutis negaluoja, sunkiai serga jo žmona, kuri globojama seselių Putname, o neužmiršamas mūsų paskutinis Pašto valdybos direktorius inž. V. Birutis, tyliai leidžia dienas, mylimos dukrelės nuolatos lankomas ir globojamas.

Aštuoniasdešimt aštuntojo gimtadienio proga, visa paštininkų šeima išeivijoje ir tėvynėje likę jo bendradarbiai, nuoširdžiai sveikina ir linki dar ilgos šios žemiškos kelionės.

Jurgis Janušaitis

SAUSAGE STUFFER

Sausage manufacturer accepting applications for experienced sausage stuffing.

Call 313-893-8616 (28-29)

MECHANIC / DIESEL

GUARANTEED WEEKLY WAGE

Experience in cummins engine repair.

Air conditioning experience a plus.

Churchill Transport

Detroit, Mich.

(313) 896-1500, ext. 822

(26-33)

DRIVERS — OTR

Flat beds & vans. Up to 24¢/mi. Flat bed drivers receive 1¢ per mi. additional for tarping. We offer loading and unloading, tolls, vacation, health and life insurance, various bonuses including cash bonuses up to \$1000.

Call

1-800-252-2779

Barry Inc. Since 1947

29 Woodswether Rd.

Kansas City, Kansas 6618

(27-30)

WANTED EXPERIENCED MACHINISTS

Troy based manufacturer, has current openings for a Mill Hand & Lathe Hand for the day shift and for a Blanchard Hand & a Surface Grinder Hand for the afternoon shift. Long term employment in a non-automotive shop. Steady work & liberal benefits. Apply

BETA INTERNATIONAL

1470 Temple City Dr. Troy, Mich. 48084

(313) 649-3120

(22-26)

TOOL AND DIE REPAIR

Growing manufacturer of metal stampings and welded assemblies for the transportation industry seeks an individual to supervise and manage our toll and die repair function. Ideal candidate will have extensive experience in line and progressive die repair work and familiarity with presses to 1000 ton automatic. Journeyman card helpful, supervisory experience in both a non-union and union atmosphere would be a plus.

We are a team approach, participative management organization and look forward to continuing that type of involvement.

Please send your resume and letter of introduction to:

Paul Fisher

Director of Human Resources

BROWN CORPORATION

314 South Steele Street • Ionia, MI 48846

Equal Opportunity Employer

(27-29)

PRINTING CUTTER OPERATOR

2nd shift

Must have experience in programmable cutter, and experience in cutting jobs for quality commercial work. 10% night differential paid for 2nd shift.

Competitive wage and excellent benefits offered.

Please respond to:

IMPERIAL LITHO-GRAPHIC

P.O. Box 1600

Phoenix, Arizona 85001

EOE

(26-32)

LEAD PERSON: tool & die maker, class A, precision metal stamping company looking for a motivated self starter with experience in solving tool problems, to build and maintain high speed progressive dies. Applicant must have a minimum of 5 yrs. Journeyman experience, be willing to assume responsibility and work well with people. Design capability a plus, excellent wages and benefits. (401) 331-0781

(26-32)

Engineer

MANUFACTURING

Engineer/NC Programmer

Dresser Pump Division has an immediate opening for a Manufacturing Engineer/NC Programmer with at least 5 years programming experience in Compact II, CAD/CAM. Degree a plus. We offer comprehensive medical, life and dental benefits. Please send resume to: Dresser Pump Division, Dresser Industries, Inc., 815 Live Oak Dr., Chesapeake, VA, 23320. An Equal Opportunity Employer

STEEL FABRICATING SUPERVISOR

Minimum 5-8 years exp. Familiar with: Fitting, Machining, Med. to Heavy Mill Fabricating. Send resume to:

Specialty Steel Products,

800 Washington Ave., Braddock, Pa. 15104

Tel. (412) 351-2514

EOE

(26-29)

WANTED EXPERIENCED TIG & MIG WELDERS

& ALUMINUM WELDERS

For 1st & 2nd Shift

Steady work for qualified help salary commensurate with experience. Benefits after 90 days.

MAJESTIC METAL FABRICATING

138 N. Groesbeck St.

Mount Clemens, MI 48043

(28-37)

LIETUVIŲ GRUPĖS KELIONĖ

RUGSĖJO 24 — SPALIO 7

ISPANIJA, PORTUGALIJA, MOROCCO.

Bus aplankyta šventovė Fatima Madridas, Lisabona, Gibraltaras, Grenada ir kt. Poilsis Costa Del Sol paplūdimiuose.

Kaina 1,685 dol. iš New Yorko. Pridėtinis mokestis iš kitų miestų.

Kelionės vadovas — R o m a s K e z y s .

Registruotis ir daugiau informacijų galima gauti kelionių agentūroje.

VYTIS Travel

2129 Knapp St.

Brooklyn N.Y. 11229

718-769-3300

Registruojantis įmokama 50 dol. asmeniui.

Tradicijos tebegyvuoja Cape Cod lietuvių metinis piknikas

Lietuviai mėgo ir tebegėsta išvykas į gamtą: tradicinis piknikas, kur jie trumpam atitrūksta nuo savo kasdienių rūpesčių, susitinka su giminėm, draugais, užmezga naujas pažintis. Ypatingai piknikų reikšmė padidėjo, kai pastaruoju metu pagausėjo skaičius svečių iš Lietuvos, atvykstančių čia lankyti savo giminių. Piknikas yra viena tų vietų, kur jie gali arčiau susipažinti su kitais tautiečiais, gyvenančiais laisvėje.

Cape Codo lietuvių bendruomenės apylinkė, suprasdama tokių išvykų svarbą jau nuo seno šiame pusiasalyje, primenančiame Lietuvos Neringą, kasmet ruošia atvirus piknikus, kartais juos pajvairindama meno, rankdarbių parodėlėmis, filmais ir pan. Šiemet toks piknikas įvyko šeštadienį, liepos 15-tą Bronės ir Antano Jucėnų erdvoje sodyboje visai netoli nuo Atlanto, garsaus palūdimio Craigville Beach. Piknikas visais atžvilgiais buvo sėkmingas.

Rengėjai buvo maloniai nustebinti, kai šeštadienį po vidudienio, t. y. pikniko pradžios, pradėjo sodybon traukti būriai tautiečių iš arti ir toli. O jų buvo beveik trys šimtai. Pirmiausia prie kiemo vartelių pasitiko Genovaitė Treinienė su loterijos bilietukais. Paukšta suma pinigų taip pat suteikė svečiui galimybę dalyvauti loterijoje. Paėję keliolika žingsnių toliau svečiai patekdavo prie kito staliuko, kur Irena Jansonienė ir Bronė Vasienė laukė su valgių ir gėrimų sąrašu: MENU. Už nedidelę kainą svečiai galėjo gauti lietuviškus priešpiečius ir, žinoma, pavilgyti gomurį kava, alučiu, vaisvandeniais ar stipresniais gėrimais.

Nuo virtuvės stalų, apkrautų pyragais, pyragaičiais, tortais, sklido ore tradicinis virtų dešrų ir troškintų kopūstų kvapas. O kas turėjo jautresnę uoslę, tas galėjo patirti, kad esama ir tradicinio kugelio.

Kitoje kiemo pusėje svečių laukė Bronius Markeliūnas su savo asistentu, taip pat buriavimo entuziastu, Jonu - Valteriu Beržinsku. Jie svečius aptarnavo gėrimais. Taigi, pikniko dalyviai, ypač tie, kurie tą rytą spėjo pasimaudyti jūroje, turėjo retą progą pikniko atmosferoje pavalgyti ir atsigaiivinti. Jų laukė po medžiais gražiai išrikiuoti baldai padengti stalai.

Kai visi užkando, atsipūtė, kas norėjo galėjo namo garaže pasižiūrėti videojuostų api e trijų Lietuvos burlaivių, perplaukusių Atlanto vandenyną, sutikimą

New Yorko uoste, ir Lietuvos deputatų išlydėjimą Maskvon ginti Lietuvos teisėtų reikalų. Video-juostelės iš Miltono atgabeno filmuotojas inž. Romas Bričkus. Televizijos aparatą ir kitą reikalingą priedą — VCR — parūpino valdybos narys Edvardas Shakalis iš Plymoutho. Apie valandą ar daugiau trukęs "televizijos seansas" buvo reikšmingiausia šio pikniko dalis, leidusi svečiam susipažinti su naujausiais įvykiais Lietuvoje ir čia, Amerikoje. Žiūrovu akis džiugino didmiesčio New Yorko panorama su gausybe laivelių ir burlaivių, pasipuousių lietuviškomis vėliavėlėmis, lydinčių atplaukiančius tris Lietuvos burlaivius: LIETUVA, DAILE, IR AUDRA. Antra seanso dalis buvo skirta Lietuvos deputatų atsisveikinimui juos išlydint Maskvon. Jų tarti žodžiai jaudino ne vieną šio pikniko dalyvį, nes jie plaukė iš lūpų tų, kurie yra pasižadėję Maskvoje ginti Lietuvos suverenumo atstatymą. Didelis ačiū inž. Bričkui ir jo padėjėjui Shakaliui, parūpinusiems idomią ir vertingą informaciją.

Cape Codo piknikas sudarė progą Jucėnų sodyboje susitikti su senais bičiuliais, buvusiais bendradarbiais ar studijų draugais. Pikniko maišatyje susitiko penkios lietuvės, buvusios Erlangeno, Vokietijoje, universiteto studentės. Štai jos: Janina Ambroziejienė, Irena Končienė, Ada Monkienė, Stasė Cibienė, gyvenančios Bostono-Brocktono — Cape Codo srityje ir dr. Valerija Norvaišienė, gyvenanti Floridoje. Būta ir kitų mažesnės apimties staigmenų. O kalbant apie Floridą, tai nemažas skaičius lietuvių dabar, vasaros metu, vieši Cape Code. Piknike tarp kitų naujų svečių teko susipažinti su talentingu lietuviu: gydytoju-dailininku-poetu dr. Antanu Lipskiu, anksčiau dirbusiu Chicagoje. Kaip tik šiuo metu knygų rinkoje pasirodė jo poezijos rinktinė KATSAULĖ LIEPĖ.

Pikniko rengėjai šiomis keliomis eilutėmis nori pareikšti padėką ne tik gaušiams svečiams, bet ir tiems, kurie įgalino tokį renginį įgyvendinti. Pirmiausia padėka tenka Bronėi ir Antanui Jucėnams, kurie kasmet užleidžia savo rezidenciją tokiems masiniams lietuvių renginiams, nieko iš jų nereikalaudami. Toliau padėkos nusipelno buvęs ilgametis apylinkės pirmininkas Vladas Židžiūnas atlikęs visą pasiruošimą darbą; jis pasitalkino prityrusius asmenis, jų tar-

Buvusios Erlongeno universiteto studentės susitikusios Cape Cod piknike. Iš kairės: Janina Ambroziejienė, Irena Končienė, Ada Monkienė, dr. Valerija Norvaišienė ir Stasė Cibienė.

A. Petručio nuotr.

pe šeimininkę, valdybos narę Elena Strazdienę. Jai padėjo eilė vietos lietuvių, kaip: Elena Simonavičienė, Jadvyga Lendraitienė, Stasė Šlapelienė, Malvina Norikūnienė, Dalia Pautienienė, Elena Mineikienė ir kitos.

Valdybos vicepirmininkė Genovaitė Treinienė ne tik priiminėjo svečius, bet ir kartu su Dalia Pautieniene sumaniai pravedė loteriją, kurios pelnas gerokai papildė apylinkės valdybos iždą.

Reikia pridurti, kad Cape Codo lietuviai mėgsta talkas, jungdami savo energiją, sumanumą, išteklius bendriesiems lietuvių išlaikymo reikalams, kartu nepamiršdami savo tautiečių Lietuvoje.

O kalbant konkrečiau apie Lietuvių bendruomenės veiklą, vėta čia pastebėti, kad Bostono apygarda yra išrinkusi penkis LB Tarybos narius, kurių du yra iš Cape Codo, tai: inž. Česlovas Mickūnas ir Alfonsas Petrutis. Pirmasis yra dabartinis LB Bostono apygardos pirmininkas, o antrasis — LB Cape Codo apylinkės pirmininkas. Prie do: Bostono apygardos tarybos keturi nariai taip pat sudaro dabartinę JAV krašto valdybos Kontrolės komisiją, kuriais vadovauja Česlovas Mickūnas.

Taigi, Cape Codo lietuviai, jauni ir seni, juda, kruta visomis kryptimis, kartais tapdami veiklos sirgaliais.

A. Petrutis

BOSTON

PAMINĖTA PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Liepos 20 d. vakare pavergtų kraštų išeivija susirinko Bostono Christopher Columbus Parke netoli Quincy Market prisiminti Captive Nations Week. Susirinko lietuviai, latviai, lenkai, ukrainiečiai ir vietnamiečiai. Prezidentas Eisenhower 1959 metais pasirašė, kad kasmet liepos mėn. trečioji savaitė būtų paskelbta Captive Nations Week.

Programa, Gintaro Čepo greitai suorganizuota, prasidėjo 7:30 su Amerikos himnu ir trumpa malda. Proklamaciją perskaitė Rėda Veitaitė. Pagrindinis kalbėtojas buvo lenkas prof. Leszek Stachow, kuris davė gerą apibudinimą komunizmo nepasisekimo. Paskui trumpai kalbėjo kiekvienos tautos atstovas apie savo krašto padėtį. Lietuvių vardu kalbėjo Gintaras Čepas. Temstant buvo išdalintos visiems žvakės ir uždegtos. Gale visi pagiedojo savo himnus. Gaila, kad lijo — buvo daug lietsargių ir mažai žiūrovų.

JUODOJO KASPINO DIENA

Rugpiūčio 23 d., 12 val. Bostono Government Center rengiama Black Ribbon Day demonstracija. Tą dieną bus paminėta slaptojo Molotovo - Ribbentropo pakto

pasirašymo 50 m. sukaktis. Šitas susitarimas tarp Stalino ir Hitlerio padalino rytų Europos kraštus tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos. Visi kviečiami dalyvauti demonstracijoje.

V. A. Senuta

AMZIUS IR LIGOS

Vis daugiau Bostono ir apylinkės lietuvių išjungia iš visuomeninės ir kultūrinės veiklos amžius ir įvairios ligos. Štai jau kelinti metai, kai poilsio namuose globojamas daugelio organizacijų labai uolus ir veiklus darbuotojas Antanas Andriulionis iš So. Bostono, ten pat prisiglaudęs dr. Petras Kaladė su žmona iš So. Bostono, į Jurgio Matulaičio poilsio namus Putnam, Ct. išvyko Juozas Vembrė iš So. Bostono, namuose Dorchesteryje vienas kito slaugymu rūpinasi žurnalistas, daugelio laikraščių bendradarbis, korespondentas Povilas Žičkus su žmona, neseniai ligoninėje dėl širdies negalavimų buvo atsiduriusi Alė Santvarienė iš So. Bostono, dabar ligoninėje yra Zigmas Gavelis iš So. Bostono ir buvęs Keleivio redaktorius Jackus Sonda iš Dorchesterio, dukros priežiūroje namuose Brocktone nuo įvairių sveikatos sutrikimų ginasi mokytoja ir lietuviškų juostų audėja Elžbieta Ribokienė. Visų jų nuosirdžiai pasigenda lietuviškoji visuomenė, kurioje jie anksčiau vienu ar kitu būdu reikšėsi.

DESIGN ENGINEERS

Magnetic Instrumentation Inc., a manufacturer of specialized electronic and magnetic equipment needs a Design Engineer to design and develop industrial electrical equipment. We are seeking an individual with a BSEE or BSEET degree with experience in low level analog signals and digital circuit design preferable with a background in micro processor development. Company offers good benefit package and starting salary commensurate with experience.

Send resume to:

MAGNETIC INSTRUMENTATION INC.
8350 E. 48th Street
Indianapolis, IN 46226
(317) 545-2102

Train for careers in

• AIRLINES
• CRUISE LINES
• TRAVEL AGENCIES
HOME STUDY/RES. TRAINING
• FINANCIAL AID AVAIL.
• JOB PLACEMENT ASSIST.
1-800-327-7728
A.C.T. TRAVEL SCHOOL
Nat'l Hdqtrs, 4869 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

LOS ANGELES

NUO PACIFIKO KRANTO

Los Angeles lietuvių radijo valandėlė "Lithuanian Melodies" veikia jau nuo 1952 metų (su dviejų metų 1965-66) pertrauka, kai ją suorganizavo Bronius Gediminas, Geo. Rudelis — abu dirbę Chicagoje A. Vanaigaičio įkurtoje "Margučio" radijo valandėlėje ir Jonas Uždavinys, losangeliškei radijo valandėlei padėjęs ją organizuojant. Jis net pravedė pirmąją tos valandėlės programą 1952 m. gegužės mėn. 24 d.

Bronius Gediminas vienas pats administravęs ir finansavęs Los Angeles valandėlę berods per 15 metų, buvo priverstas ją sustabdyti, nes tuo laiku dažnai reikėjo keisti radijo stotis, mat svetimkalbių programos nebuvo pageidaujamos bent tuo laiku ir negavus naujos stoties — Br. Gedimino valandėlė "nutrūko". Bet vėliau, 1967 m. atsirado naujų iniciatorių, kurių pavyko rasti naują radijo stotį ir 1967 m. vasario 16 d. naujai atgimusi Los Angeles lietuvių radijo valandėlė vėl prabilo lietuvišku žodžiu Pacifiko erdvėje, kur sėkmingai tebeaidi ir dabar. Kalifornijos Lietuvių Radijo Klubu vardu, kuriam nuo atsikūrimo pirmininkavo: St. Pautienienė, R. K. Vidžiūnienė, D. Kaškelienė, St. Paltus, J. Mitkus (įstatymiškai su tvarkę teisinių klubo pagrindus). Dabar klubo pirmininku yra žurnalistas V. Šeštokas. Valandėlė transliuojama kiekvieną šeštadienį nuo 12:30 iki 1 val.

dienos metu iš stoties KTYM banga 1460 AM. Programas redaguoja penki redaktoriai, paskaitomis kas savaitę: V. Šeštokas, V. Gilyš, V. Bakūnas, R. K. Vidžiūnienė ir R. Gasparonienė.

Pagerinti radijo klubo biudžetą — klubo valdyba rugpiūčio mėn. 20 d. lietuvių parapijos salėje rengia balių, kurio programą atliks muziko Aloyzo Jurgučio suorganizuotas ir vadovaujamas naujasis Los Angeles vyrų choras, kuris kaip naujovė be abejo sutrauks daug publikos.

★

Labai energinga ir veikli Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Los Angeles skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė ilgą laiką viešėjusi Europoje, liepos 15 d. grįžo namo į Los Angeles ir aerodrome buvo nustebinta, kai išėjusi iš lėktuvo prie durų pamatė didelį būrį vietos lietuvių su vėliavomis ir gėlėmis bei foto aparatais. Mat iš Europos grįžo per Washington, D. C. ir (turbūt) nežinodama persėdo į lėktuvą, skrendantį į Los Angeles kuriuo iš Washingtono skrido Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis su žmona — susitikti su Los Angeles lietuviais, kurie ir surengė jo sutiktuves aerodrome.

★

Tauraus lietuvių atminimui išleista knyga "Jonas Šimoliūnas — inžinierius, valstybininkas, profesorius". Tos knygos pristatymu Los Angeles rūpinasi čia gyvenantis Vladas Šimoliūnas (prof. J. Šimoliūnas yra jo dėdė) rugpiūčio mėn. 6 d. 12:30 val. lietuvių parapijos salėje, kur bus naujai išleistos knygos pristatymas. Kalbės knygos autorius dr. Jurgis Gimbutas. Knygos pristatymą rengia Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Los Angeles skyrius.

Vl. Bakūnas

Train to be a Professional

• SECRETARY

• EXECUTIVE SEC.

• WORD PROCESSOR

HOME STUDY / RES. TRAINING

• FINANCIAL AID AVAIL.

• JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Natl. Hdqtrs. 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

WORKING FOREMAN

Die cast aluminum. Need a person with 3 yrs. of direct high pressure die cast supervision. the successful candidate will be involved in problem solving and all phases of production. Maintenance and/or tooling background a plus.

Send resume to:

EDGERTON METAL PRODUCTS
218 E. Bement
Edgerton, OH 43517

(26-32)

MACHINIST

Machinist with experience on boring mills and CNC turning and machining centers. Must be able to set up jobs and work with little supervision. Only experienced reply to: Heath Tool Company
P.O. Box 1893 Beckley, WV 25802
Tel. (304) 683-3222

(27-30)

MACHINIST

Machine operator, Surface Grinder, Lathe & Milling machine hand. experienced only need apply. Presently 40-50 hours weekly. Wages commensurate with ability. Apply:

EVERS CORP.
BROAD & CANAL ST.
RIVERTON, N.J. 08077

(22-28)

MILLWRIGHT

(machine repairman)
to handle various jobs involved with the repair of heavy forging equipment. Previous experience and tools beneficial. Send resume to: MILLWRIGHT, 1159 So. Pennsylvania, Lansing, MI 48912. (29-31)

Machinist

AUTOMATIC SCREW MACHINE SET UP OPERATORS

E.F. Johnson, a leader in the 2-way communications and electronic component markets, has immediate openings for automatic screw machine set up operators. The successful candidates will be responsible for set up and operation of automatic screw machines such as 00 Brown & Sharpe, DG 12 Index and other precision type machines. The position requires several years of specialized training and experience in set up and operation of automatic screw machines and requires good mechanical aptitude, manual dexterity, ability to operate precision measuring devices and experience using SPC and geometric tolerancing helpful. Send resume in confidence to Rita Oliver.

E.F. JOHNSON CO.

299 Johnson Ave.
Waseca, MN 56093

Equal Opportunity Employer

Chicago lietuvių teatro "Vaidilute" aktoriai suvaidinę V. Mykoliaičio-Putino dramą "Daktaras Gervydas".

Chicago 'Vaidilute' pradžiugino nauja premjera

Chicago "Vaidilutės" teatras, kurį sudaro daugumoje jauni scenos entuziastai, per savo beveik 4 metų gyvavimo laikotarpį davė ketvirtąją premjerą, gegužės 21 d. suvaidinęs V. Mykoliaičio-Putino 4 veiksmų dramą "Daktaras Gervydas".

Šį kartą jaunieji "Vaidilutės" aktoriai, į talką pakvietę du iš vyresniųjų tarpo, davė visai brandų spektaklį, kurį gerai įvertino mūsų scenos žinovai ir spauda.

Premjerą stebėjo apie 450 žmonių (nors Chicagai tas nėra taip daug), kurie negailėjo plojimų jauniejiems teatralams. Buvo tokių, kurie nesitikėdami tokio aukšto lygio pasirodymo, į premjerą nėjo, bet dabar laukia pakartotino spektaklio rudenį.

Štai šio pasisekusio spektaklio vaidintojai: V. Lapėnas, A. Viktora, S. Gudis, A. Pankienė, R. Jančauskas, D. Viktoraitė, G. Braslauskaitė, E. Šulaitis, K. Bielskutė. Režisūra ir pastatymas — L. Sulaitytės-Day, dekoracijų šikiai — A. Sutkuvienės, dekoracijos — R. Sutkutės, apšvietimas — V. Radvilos, grimas — S. Bernatavičiaus.

"Draugo" kultūriniame priede (birželio 17 d.) plačioje Mykolo Drungos premjeros recenzijoje rašoma:

"Apskritai, buvo akivaizdu, jog visi be išimties aktoriai į savo roles įdėjo daug darbo, jas nuodugniai išstudijavo ir ryškiai individualizavo. Kiekvienas pasirodė kaip savitas, pilnakraujis charakteris...

Būtų gaila, jei su vienu vieninteliu spektakliu "Daktaras Gervydas" taip ir

dingtų iš mūsų akiračio. Jį būtina Chicagoje pakartoti..., o taip pat išvežti ir į kitas kolonijas. Tai būtų bent dalis atpildo, kurio "Vaidilutėje" tyliai, beveik be jokios reklamos dirbantieji su kaupu nusipelnė".

Beje, reikia pasakyti, jog "Daktaro Gervydo" pakartojimas Chicagoje rudenį tikrai bus, o dėl išvykų — su viena kolonija jau tariamasi. Tikimasi susilaukti ir daugiau kvietimų. (eš)

DETROIT

VINČA RINKEVIČIŲ PRISIMENANT

Liepos 7 d. suėjo 5 metai kaip iš mūsų tarpo atsiskyrė ir amžinybėn iškeliavo pareigingas ir veiklus patriotas lietuvis, keletos organizacijų narys, ilgametis "švyturio" jūrų šaulių kuopos finansų sekretorius-iždininkas Vincas Rinkevičius.

Liepos 18 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje už jo sielą kun. Alfonsas Babonas aukojė mišias 5 metų sukakties proga.

STASIO BUTKAUS ŠAULIŲ KUOPOS GEGUŽINĖ

Stasio Butkaus šaulių kuopos gegužinė įvyks rugpiūčio 20 d. Pilėnų stovykloje. Kuopos šauliai ir šaulės tai gegužinei iš anksto ruošiasi. Bus įvairių skanių lietuviškų valgių ir gėrimo. Be to, šauliai turės turtinę dovanų stalą ir kiekvienas atvykęs galės išbandyti savo laimę. St. Butkaus šaulių kuopa visus kviečia atvykti į jų ruošiamą gegužinę ir praleisti dieną gražiuose Pilėnuose. Vartai bus atidaryti nuo pat ryto.

• Šv. Antano parapijos vokalinis. moterų vienetas dalyvaus rugpiūčio 12 d. vakare Mokytojų Studijų Savaitės uždarymo meno programoje.

A. Grinius

OPPORTUNITY FOR JOURNEYMEN

to work and live in congenial community.

DIE MAKERS

DRAFTSMEN / DESIGNERS
with some grinding experience
SHEET METAL SET-UP MEN

have own tools.

Apply, call or write

PERFECTION PRODUCTS

555 N. 650 E. • LEBANON, IN. 46052
TEL. (317) 769-3284

(26-29)

Positions Available

Hannibal Regional Healthcare System

A 125-bed acute care hospital serving Northeast Missouri has the following staff openings due to expansion of services:

REGISTERED NURSE: Positions are currently available on the Surgical Care Unit for the night shift; and in our Intensive Care Unit on both the evening and night shifts, also

EMERGENCY ROOM NURSES: on both evening and night shifts.

REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

Hannibal (home of Mark Twain) is just minutes from Missouri's newest recreational lake and boasts an excellent school system, accredited 4-year private college with expanding programs and expanding industry and tourism.

We offer excellent salary and benefit programs and a challenging and exciting work environment.

Isn't it time for you to find out why you should be a part of our team?

For consideration send resume to:

Human Resources Department

Hannibal Regional Healthcare System
109 Virginia Street Hannibal, Missouri 63401

Equal Opportunity Employer

MIRĖ VACYS JURGELIS

Liepos 24 d. po sunkios ligos mirė Vacys Jurgelis, reiškėsis kaip dainininkas.

Nuljūdime paliko seserį Anelę Šukienę ir brolių Joną su šeimomis.

Po gedulingų pamaldų Dievo Motinos šventovėje, palaidotas Visų Sielų kapinėse.

• Romualdas Strimaitis baigė Clevelando valstybiname universitete teisių mokslo fakultetą ir išlaikęs visus egzaminus gavo teisių mokslo doktoratą.

Jis ir toliau pasilieka dirbti IBM įmonėje, kaip teisininkas.

• Kristina Kuprevičiūtė pradėjo dažniau talkinti

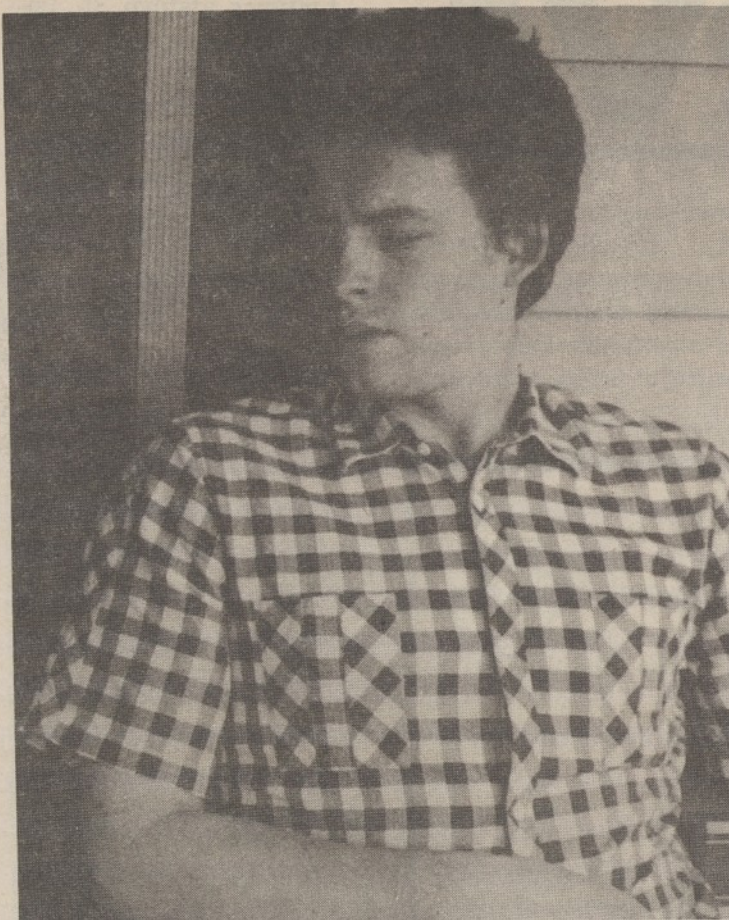
Juozui Stempužiui jo redagujamoje radijo programoj.

Klausytojai sužavėti jos žaviu balsu ir geru tarimu lietuviškai. Jau anksčiau ji buvo davusi keletą apibraižų per radiją apie lietuvių kompozitorius.

• Pabaltiečių komitetas rengia demonstraciją rugpiūčio 23 dieną, trečiadienį, Clevelando miesto centrinėje aikštėje. Demonstracijoje bus padaryti atitinkami pareiškimai dėl 1939 m. Ribbentropo-Molotovo paktų.

Iš Lietuvos namų į miesto centrinę aikštę vyks du autobusai.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Jaunas pianistas Rokas Zubovas, kurio koncertas įvyks ši sekmadienį, rugpiūčio 6 d. 4 val. p. p. Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Jis yra M. K. Čiurlionio proanūkas ir šiuo metu vieši Clevelande pas Čiurlionius.

DĖMESIO VERTAS KONCERTAS

Neseniai susipažinau su Vlevelande viešiniu jaunu pianistu iš Lietuvos Roku Zubovu. Prisiminiau kolegę iš Korp; Filiae Lithuaniae Danutę Čiurlionytę, vėliau ištekėjusią už Zubovo.

— Tai mano močiutė, — paaiškino jaunas pianistas. — Ji prašė sutikus jums perduoti linkėjimus.

Taigi Rokas yra vienintelis M. K. Čiurlionio dukters vaikaitis, M. K. Čiurlionis yra jo prosenelis. Tikriausiai jaunas pianistas ir bus paveldėjęs iš jo muzikinį talentą.

Rokas Zubovas gimė 1966 metais Lietuvoje. Skambinti pradėjo mokytis fortepijonu būdamas šešerių metų amžiaus. 1984 metais įstojo į Vilniaus konservatoriją ir entuziastingai dirbo su dideliu pasišventimu. 1986 metais laimėjo M. K. Čiurlionio tarptautinį pianistų konkursą, po to koncertavo Bulgarijoje, Maskvoje, Leningrade ir kituose Sovietijos miestuose, taipgi ir įvairiuose Lietuvos miestuose.

Prieš atvažiuodamas į Ameriką, pas savo gimines Čiurlionius, davė koncertą Vilniaus konservatorijoje.

Paklausius jo ar nenorėtų pakartoti koncertus Clevelande, kadangi turi pa-

ruošą programą, mielai sutiko.

Jo koncertas įvyks Dievo Motinos parapijos salėje rugpiūčio 6 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Nijolė Kersnauskaitė, žinodama dabar atostogaujančio klebono kun. Gedimino Kijausko didelį prielankumą lietuviams menininkams, mielai sutiko, nors ir labai skubotai, koncertą suruošti.

Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama į koncertą atsilankyti ir susipažinti su šiuo talentingu jaunuoliu.

Jo programoje Chopin'o, Debussy, Brahms'o, Čiurlionio ir vieno žymiausio okupuotos Lietuvos kompozitoriaus Broniaus Kutavičiaus kūriniai.

Birutė Smetonienė

Prieinama kaina parduo-dami:

- 1) Kauno "Dailės" spalvingai išausti tautiniai rūbai;
- 2) žinomų Lietuvos menininkų (žilytės, Stančikaitės ir Bačkio) paveiksai.

Teirautis telef. (216)

• Lietuvių klubo gegužinė bus rugpiūčio 20 Kroatų sodyboje — Mulberry Road, į rytus nuo 306 kelio.

• Old World Plazos festivalis atidaromas trečiadienį, rugpiūčio 2, vakare. Metinis 185-tos gatvės įvykis baigsis sekmadienį, rugpiūčio 6 paradu, kuris prasidės 12 valandą. Kviečiame visus festivalio dienomis aplankyti 185-tąją gatvę ir būtinai sustoti prie Lietuvos namų. Namų priekyje ir taip pat kieme — automobilių aikštėje bus įrengtos kavinės, bus lietuviškų valgių ir gėrimų. Gatvėje skambės lietuviškos dainos ir kanklių muzika.

Neužmirškite 185-tos gatvės. Festivalis prasidės rugpiūčio 2 ir baigsis rugpiūčio 6-tą. Dalyvaukite!

WANTED
JOURNEMEN or 1-ST CLASS SKILLED
CNC MACHINISTS VERTICAL MILLING &
LATHE MACHINISTS

Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Are you looking for steady employment in a clean & air condition facility? We offer excellent benefits & steady work for qualified men. For 1st & 2nd shift.

SCHWARZKOPF DEVELOPMENT CORP.
35 Jeffrey Ave. Holliston, MA 01746
(508) 429-6601

(22-31)

STEEL FABRICATING
ESTIMATOR

Minimum 5-8 years exp. Familiar with: Fitting, Machining, Med. to Heavy Mill Fabricating. Send resume to:

Specialty Steel Products,
800 Washington Ave., Braddock, Pa. 15104
Tel. (412) 351-2514
EOE

(26-29)

WANTED MACHINISTS

A FIRST CLASS MACHINIST & JOURNEYMAN LATHE MACHINIST
Be able to set up work from blue prints and close tolerance. We manufacture prototype & small production runs. Competitive salary & benefits available.

Apply to Linda 508-429-4328
HOLLIS INDUSTRIES
1485 Washington St.,
Holliston, Ma. 01746-6227

(26-29)

LP N'S

7 to 3 & 11 to 7 shift

Geriatric Rehab Preferred.

Excellent salary • Shift differential
• Pleasant working conditions •
Family like atmosphere.

Call or send resume to
Lorraine Callahan
(201) 736-2000

GROTTA REHAB CENTER

20 Summit Street
West Orange, NJ 07052
Equal Opportunity Employer

(24-27)

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Isikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui,
Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks,
Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytus,
Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

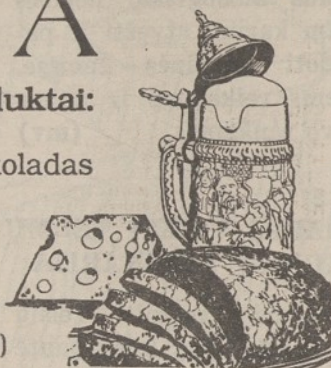
Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

PATRIA

Aukštos kokybės europietiški produktai:

- Duona ir Pyragai
- Mėsos ir Sūriai
- Kava ir Arbata

- Saldainiai ir Šokoladas
- Vynas ir Alus
- Dovanos

Užėikite šiandien.

794 E. 185th Street (Viena mylia į šiaurę nuo I-90)

Pirm. - Šešt. 9:00 iki 6:00. Sekmadienį uždaryta. (216) 531-6720

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

DIRVA

• Prof. Vytautas Landsbergis, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirmininkas, su žmona Gražina, Lietuvos atstovo Washingtone Stasio Lozoraičio kvietimu lankėsi Amerikoje ir dalyvavo JAV prezidento George Bush priėmimo Baltųjų Rūmų rožių sode, kur prezidentas specialiai kalbėjo pavergtųjų tautų atstovams.

A. A.

JADVYGAI BAJORYNIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo dukrai ALDONAI MAURUTIENEI ir jos vyrui Dr. VYTAUTUI MAURUČIUI.

V. L. Apaniai
B. N. Gaidžiūnai
J. Račilienė
V. O. Raciūnai
V. D. Ramonai
Č. I. Šatkai
V. A. Staškai

Mielai mamytei

A. A.

JADVYGAI BAJORYNIENEI

mirus, dukrai ALDONAI MAURUTIENEI reiškiamo gilią užuojautą.

Ohio Lietuvių Gydytojų
Draugijos Moterų
Pagelbinis vienetas

MARIJAI JOHANSONIENEI

iškeliavus amžinybėn negrįžtamai, vyrui ALEKSANDRUI, dukroms IRENAI, SOFIJAI, sūnui HENRIKUI ir jų šeimoms reiškiau gilią užuojautą ir jungiuos į šeimos liūdesį.

Kazimiera Bačauskas

A. A.

Majorui ALBINUI LEVECKUI

Australijoje mirus, jo broliams BRONIUI, LEONARDUI, STEPUI bei jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą ir dalinamės skausmu su visais.

Henrikas ir Elena
A n d r u š k o s

Lietuvos atstovo St. Lozoraičio ir LB visuomeninių reikalų tarybos reikalų vedėjos Astos Banionytės pastangų dėka prof. V. Landsbergis turėjo daug svarbių pasimatymų Valstybės departamente, su senatoriais, kongresmanais, žurnalistais bei įvairiomis organizacijomis.

Valstybės departamente kalbėjosi su sekretoriaus pavaduotoju Europos reikalams Robert Johnson. Susitikime taip pat dalyvavo keltas kitų valstybės departamento pareigūnų. (abc)

• Balf Beverly skyrius š. m. rugpjūčio 13 d. 12 val. rengia gegužinę Elenos ir Kazimiero Pocių sodyboje, 532 Lake Shore County Rd. Beverly Shores, Ind.

Visi maloniai kviečiami praleisti sekmadienio popietę ažuolų pavėsy. Bus skanus maistas, gaivinantys gėrimai ir loterija. Savo atsilankymu paremsite Balf veiklą.

BALIO GAJAUSKO ISLEISTUVĖS

Balys Gajauskas, principingas Lietuvos laisvės kovotojas, 38 metus komunistų kankintas ir mėtytas kالجimuose bei Sibiro gulaguose, baigė savo viešnagę JAV pas savo gimines ir pas Amerikos lietuvius. Jis grįžta į Lietuvą. Drauge su juo viešėjo ir išvyksta jo žmona Irena ir dukrelė.

Marijos Rudienės, BALF pirmininkės, pastangomis, liepos 16 d. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje, surengtas Gajauskams gražus atsisveikinimas. Jame gausiai dalyvavo Chicagos ir apylinkių lietuviai. Dalyvių tarpe buvo ir kitas ilgametis Sibiro kankinys kun. Alfonsas Svarinskas ir daug kitų svečių-viešnių iš ok. Lietuvos.

Balį Gajauską sveikino ir sėkmės tolesniam jo darbe linkėjo daugelio organizacijų atstovai, pirmininkai. Pats Balys Gajauskas savo kalboje, kaip buv. Sibiro tremtinių klubo vadovybės narys, atskleidė to klubo siekius ir apimtį. Esą prieš jam išvykstant iš Lietuvos (1989 m. kovo mėn.) klubas jau turėjęs apie 126,000 narių! Klubas rūpinasi pagelbėti lietuviams, norintiems iš Sibiro į Lietuvą grįžti. Esą numatyta simboliškai vieną Sibire mirusio nežinomo tremtinio, palaikus analogiškai nežinomam kariui, atvežti ir palaidoti gimtinės žemėje. Tiems reikalams ir aukos buvo renkamos. (mv)

PRADĖS VEIKTI TELŠIŲ KUNIGŲ SEMINARIJA

Pokario metais Telšių vyskupija visą laiką jautė didelį dvasininkų trūkumą. Šiandien apie septyniasdešimt — tai yra beveik pu-

Mums rašo

"Dirvos" Redakcijai:

Mus pasiekė gandas, kad būk tai New Yorke už atliktą koncertą "Armonikos" ansamblis nebuvo atlygintas. Tai netiesa. Apmokėjus visas kelionės ir koncerto išlaidas, "Armonikos" ansamblui buvo pasiūlytas 2,000 dol. honoraras. Tai žymiai aukštesnė suma negu originaliai buvo sutarta.

Ansamblis atsisakė priimti šią sumą kaip nepakankamą atlyginimą jiems, nes jie, esą, profesionalai. Gal ir taip, tačiau Laisvės žiburio vadovybė ir kiti suinteresuoti asmenys jautėme, kad mūsų sąlygomis tai yra pakankamas honoraras, ir aukštesnio atlyginimo nesiušlėme, nes juk ir radijui išlaikyti pajamos yra reikalingos ne vien "Armonikos" ansamblui.

Ansamblio vadovybei pakartotinai atsisakius šią 2,000 dol. sumą priimti, ją perdavėm prof. Vytautui Landsbergiui, kaip auką Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžiui. Šiuomi skaitome, kad "Armonikos" gastrolių atskaitomybė New Yorke yra užbaigta.

Laisvės Žiburio Radijas
Romas Kezys, vedėjas

PRANEŠIMAS

Aš, Bronė Miliutė-Macijauskienė, pranešu visuomenės žinia, kad mano vyras Petras Macijauskas, 80-ties metų amžiaus, išgyvenęs 55-rius vedybinius gyvenimo metus, teisme iškėlė atsisiskyrimo bylą. Dėl man ir mano vaikams daromos gėdos, jam išsiskyrimą daviau taikiu būdu. Mudviejų turtą nuosavybę — namą perleidau jam.

Todėl nuo 1989 metų gegužės mėnesio 15-tos dienos už jo veiksmus nesu atsakinga.

Bronė
Miliutė-Macijauskienė
452 Ambassador Court
Sunny Hills, Fla. 32428
1989. 7. 22

sė žemaičių krašto parapijų — neturi savo kunigų. Dabar gi Kauno Kunigų Seminarija nepajėgia dvasininkais aprūpinti visos Lietuvos.

Sutarta Telčiuose atgavinti seminariją, kuri gyvavo nuo 1827 iki 1946 metų.

Jau esama 30 kandidatų į pirmąjį filosofinį kursą. Manoma, kad būsimosios seminarijos auklėtiniai, kartu su vyskupijos klerikais šiuo metu studijuojančiais Kauno Kunigų Seminarijoje palaipsniui išvaduos vyskupiją iš kunigų trūkumo. (LIC)

Skaityt kit ir platinkit
D I R V A

SANTAROS-ŠVIESOS FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMAS

36-tas Santaros - Šviesos Federacijos suvažiavimas įvyks š. m. rugsėjo 7-10 d. Tabor Farm, Sodus, Michigan.

Suvažiavimo programa

Ketvirtadienis, rugsėjo 7 d.

2 val. p. p. pokalbis su Arvydu Juozaičiu.

Vytautas Kavolis, "Psichologinio žmogaus istorinė vaikystė".

8 v. v. Vaclovas Milius, "Veiksniai, formavę lietuvių liaudies kultūrą".

Pokalbis su Valentinu Masalskiu.

Penktadienis, rugsėjo 8 d.

9 val. r. Julius Šmulkštys, "Teisinga visuomenės santvarka Markso ir Engelso teorijose ir dabartinė padėtis Lietuvoje".

Guntis Šmidchens, "Trijų Pabaltijo emigrantų šeimų sagos".

Pokalbis su Zita Čepaite.

2 val. p. p. "Jaunimo požiūrių" simpoziumas. Moderoja Judita Sedaitytė; dalyvauja: Rita Dapkutė, Gintė Damušytė, Jurga Ivanauskaitė, Eugenijus Krūkavskis, Guntis Šmidchens, Edvardas Tuskenis.

Ilona Gražytė-Maziliauskienė, "Kentėjimo sindromas".

Pokalbis su Alvydu Medalinsku.

8 val. v. Valentino Masalskio rečitalis.

Šeštadienis, rugsėjo 9 d.

9 val. r. Jurga Ivanauskaitė, "Jaunosios kartos kultūrinė problematika Lietuvoje".

Violeta Kelertienė, "Jaunieji romantikai Lietuvoje".

2 val. p. p. Alfred E. Senn, "Du lietuvių atgimimai".

Arvydas Juozaitis, "Teisingos visuomenės samprata".

Multidisciplinariųjų studijų instituto, Algimanto Mackaus knygų leidimo fondo, AM & M fundacijos, Metmenų ir Santaros-Šviesos federacijos posėdžiai.

8 val. v. Literatūros vakaras: Raymond Filip, Jurga Ivanauskaitė, Kostas Osttraukas, Liūnė Sutema.

Naujų knygų sutiktuvės. 10:30 val. v. — Lietuviškas naktinis klubas.

Sekmadienis, rugsėjo 10 d.

9:30 val. r. Bronius Vaškelis, "Jurgis Savickis".

★

Suvažiavimo metu vyks Gemos Duobaitės - Phillips tapybos paroda.

★

Norintieji suvažiavime dalyvauti, prašomi iki š. m. rugsėjo 5 d. užsiregistruoti pas Mariją Paškevičienę, 306 55th Place, Downers Grove, Ill. 60516.